

LIETUVIŲ
DIENOS

DR. KOSTAS JURGĖLA

LITHUANIAN DAYS
OCTOBER 1974

1974 M. SPALIO MĖN.

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1974, spalio Nr. 8 (147)
Eina XXV metai
October, 1974 No. 8 (147)
Volume XXV

Redaktorius / Editor

DALILA MACKIALIENĖ

Anglų k. Redaktorius / English Editor

ALFONSAS A. MILUKAS

Atsakomasis red. - Leidėjas / Publisher

Administratorius / Circulation Manager

ANTHONY F. SKIRIUS

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina \$1.

Single Copy \$1.

Prenumerata metams \$10.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$10 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$15.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California"

TURINYS / CONTENTS

Su pagarba prisimename.	3
J. Kajecko žodis A. Smetonos minėjime.	
Istorijos ir dabarties tarnyboje.	4
Dr. K. Jurgėlos 70 metų sukakties proga.	
M. Makrickas, 1944. Suvalkiečių gyvenimo romano tęsinys.	6
AUSTRALIJOS LIETUVIAI.	
Medžiagai paruošti komisijos žodis.	
A. Skirka, Terra Australis.	9
Sydnėjaus lietuvių parapija.	11
Parapijos savaitgalio mokykla.	12
Dail. G. Šileikaitė-Kepalienė.	12
Juozas Slavėnas, Skruzdėlių keliu. Eil.	12
M. M. Slavėnienė, Paryčio palytėjimas.	13
A. Skirka, Tu man kaip sapnas. Eilėr.	13
Kanados Windsoro kvartetas "Aušra" Argentinoje.	14
Iliustruotas J. Šiušio reportažas.	
Dr. V. Dambrava išvyko iš Argentinos.	15
A. Pagramantis, Ant bendro aruodo. Satyra. ..	15
Polsio ir studijų savaitė Dainavoje.	18
Iliustruotas reportažas.	
Knygos ir autoriai.	17
Lietuvių festivalis Baltimorės mieste.	17
Iliustruotas reportažas.	
Koncertai.	18

ENGLISH SECTION

Inspiring Results by Ona Razutienė.	19
Reflections by Alė Rūta.	20
Life is going to the Dogs. By J. Tininis.	21
Administracija rašo.	22
Lietuviškos Radijo Programos.	

VIRŠELIAI / COVERS

Pirmasis / Front Cover

Dr. Kostas Jurgėla, Lietuvių skyriaus "Amerikos Balse" vedėjas 1951-1974 m.

Daugiau žiūr. 4 — 5 puslapiuose.

Dr. Kostas Jurgėla, the chief of the Lithuanian section at the headquarters of the Voice of America in Washington, D.C., is retiring from this post on his 70th birthday, June 22, 1974.

Born in New Jersey he went to the old country in 1914 together with his parents and brothers, — Peter and Julius. Since then the brothers Jurgėlos became involved in the gradual phases of Lithuania's struggle for Independence and since 1918 in public military, and organizational work.

Dr. K. Jurgėla volunteered with the Lithuanian Army in 1919. In 1922-23 he held a post in the Foreign Ministry. In 1923 he participated in action reclaiming Klaipėda. Then returning to USA he was secretary at the Lith. Consulate-General in New York, 1929-1936.

Besides his advanced studies in America he was associated with journalism and has written books. He entered VOA in 1951. Received his Ph. D. at Fordham University, New York, in 1954. (thesis: "Lithuania and United States: The Establishment of State Relations").

In 1963 Dr. K. Jurgėla was admitted as barrister to the Supreme Court in Washington.

He is presently completing a historical study in English on Lithuania's relations with Russia. Another of his capital works, published 1970 in Lithuanian, is the "History of the Insurrection in Lithuania of 1862-1864".

Another activity of the brother's Jurgėla was the organizing of Lithuanian Boy and Girl Scouts.

PASKUTINIS PSL. / BACK COVER

Fantazija. Akrilika.
Acrylic painting "Fantasy".

Foto by R. Utenis

SU PAGARBA PRISIMENAME

*Lietuvos atstovo J. Kajecko žodis, pasakytas atidarant Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos minėjimą
Washington*

Lietuvių tautos istorijoje reikšmingiausias momentas yra Lietuvos valstybės Nepriklausomybės atstatymas. Tai buvo labai svarbus mūsų tautos laimėjimas. Su gilia pagarba ir susikaupimu mes prisimename žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Mes gerbiame tuos, kurie dirbo dėl Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo ir Lietuvos valstybės pažangos bei gerovės. Mes ypatingai su pagarba prisimename Lietuvos valstybės prezidentus — Antaną Smetoną, Aleksandrą Stulginskį ir Kazį Grinių. Jie yra mūsų valstybingumo simboliai.

Šimet minime 100 metų sukaktį nuo Lietuvos valstybės pirmojo ir paskutinio prezidento, Antano Smetonos, gimimo ir 30 metų sukaktį nuo jo mirties. Tas didelis Lietuvos mylėtojas yra vertas ypatingos pagarbos. Prof. kun. Stasys Yla jį apibūdino sekančiais žodžiais: "Smetona išsiskyrė iš pasaulietinės inteligentijos, praėjusios svetimus rusiškus universitetus. Jis lietuviškoj veikloj ieškojo gilesnės vagos ir glaudesnio ryšio su Lietuvoj brendusia kunigų karta, labiau sutapusia su liaudimi. Jis darėsi tautiniu vienybininku, pradėjusiu savo misiją pas varpininkus, paskui sukūrusiu viltininkus, pagaliau atsisėkurusiu nuo jų ir pradėjusiu vairininkų — būsimų tautininkų kryptį."

Antano Smetonos vaidmuo ypač išryškėjo jam tapus Lietuvos respublikos prezidentu.

Man teko garbė sutikti prezidentą A. Smetoną, jam atvykus į Jungtines Amerikos Valstybes. Čia, 1941 m. balandžio 18 d., jis vizitavo Valstybės sekretorių Summer Welles, ir tą pačią dieną jis buvo priimtas privačioje audiencijoje JAV Prezidento Franklin D. Roosevelto.

Vėliau, apsigyvenęs JAV-se, prezidentas A. Smetona rūpinosi Lietuvos valstybės ir tautos reikalais ir stengėsi, kiek leido sąlygos, veikti Lietuvos bylos labui. Deja, tragiška mirtis nutraukė jo gyvybės siūlą.

Prisimenu velionį Lietuvos valstybės prezidentą Antaną Smetoną su labai gilia pagarba.

Paskutinį kartą turėjau garbės jam pareikšti pagarbą 1962 m. vasario 9 d., uždėdamas Lietuvos Diplomatinės Tarnybos vardu vainiką prie jo kapo Clevelande.

Antano Smetonos gyvenimo ir veiklos kelias gražiai apibūdintas kun. Prano Garšvos, MIC, žodžiu, kuriais ir baigiu savo mitnis apie velionį: "Tauta ėjo savo keliu, jos didžiųjų vadų vedama, ji pasiekė laimėjimų per trumpą laikotarpį, kad mes dar ir nūnai galime jais didžiuotis. Prie didžiųjų laimėjimų visu savo gyvenimu, kartu su kitais mūsų valstybės didžiaisiais vyrais, yra uoliausiai darbavęsis A. Smetona. Preidentas A. Smetona kaip tik yra tarp tų didvyrių, kurių mes iš savo istorijos išbraukti negalime. Reikėtų iš jų pasimokyti tos aukos dvasios, tėvynės meilės ir savo gyvenimo atidavimo nūdienei kovai už laisvę, kaip jie yra tai atidavę Lietuvos Nepriklausomybės atgavimui ir valstybinio gyvenimo kūrybai."

KOVA IKI MIRTIES.

Fight to the Death.

Dail. Dagio skulptūra

By Dagys

TARNYBA ISTORIJAI IR DABARČIAI

Dr. Kosto Jurgėlos 70 metų amžiaus sukaktis

Pasikeitimai "Amerikos Balse"

Dvidešimt trejus metus vadovavęs "Amerikos Balso" radijo lietuviškai tarnybai, istorikas dr. Kostas Jurgėla birželio 22 d., sulaukęs 70 metų amžiaus, iš šių pasitraukė. (Jo pareigas dabar eina jo buvęs pavaduotojas Antanas Vaičiulaitis).

Taip pat pensijon išėjo estų tarnybos viršininkas Jan Kitzberg ir latvių tarnybos viršininko pavaduotojas Aleksandras Lauberts. Visi trys ryšių su "Amerikos Balso" nenutraukia, nes yra pakviesti, kiek bus reikalo ir sąlygos leis, bendradarbiauti raštais ir komentarais.

"Amerikos Balso" lietuvių, latvių ir estų tarnybos suruošė pensijon išeinantiems bendras išleistuves, įteikdami jiems dovanų ir pasakydami gražių kalbų, įvertinančių jų darbą. "A. B." direktorius Kenneth B. Giddens ir Europos skyriaus viršininkas Robert B. Warner iškėlė dr. K. Jurgėlos nuopelnus, pasiruošimą darbui, jo, kaip istoriko, teisininko ir eilės knygų autoriaus lietuvių ir anglų kalbomis patyrimą, gerą politinę orientaciją. Valstybės departamento buv. Rytų Europos skyriaus vedėjas Harold Vedeler palinkėjo visiems trims sulaukti dienos, kada "Amerikos Balsas" savo kraštams galės pranešti jų laisvės atgavimo žinias.

Kostas ir jo du broliai – Petras ir Julius

Dr. Kostas Jurgėla yra vidurinis iš trijų brolių, gimusių New Jersey valst., kurie 1914 metais, prieš pat Pirmąjį pasaulinį karą su tėvais parvyko Lietuvon. Kostukui tada buvo 10 metų. Mokėsi Vilniaus ir Kauno gimnazijose. 1919 metais tarnavo savanoriu Lietuvos kariuomenėje. 1922-23 m. dirbo Užsienio Reikalų ministerijoje, dalyvavo Klaipėdos atvadavimo sukilime. Su kitais dviem broliais organizavo Lietuvos skautus, įsteigė ir redagavo "Skautą". Vyriausias brolis Petras 1917 m. įsteigė Voroneže pirmąjį lietuvių skautų-skaučių vienetą, buvo kapitonu Lietuvos kariuomenėje, jos švietimo skyriuje, daug prisidėjo Amerikoje prie organizavimo ir aprašymo Dariaus-Girėno skridimo į Lietuvą.

Jauniausias brolis Julius, įsteigė jūrų skautus, grįžęs Amerikon baigė medicinos mokslus ir II-jo pasaulinio karo metu buvo aviacijos kapitonu gydytoju Afrikos ir Europos frontuose. Abu broliai, Julius ir Petras, dabar gyvena New Yorko apylinkėse.

Studijos Amerikoje ir profesinis darbas

Kostas Jurgėla, grįžęs Amerikon, 1924 m. studijavo teisę Columbia Universitete ir

Kostas ir Elena Jurgėlos su dukra Elena Mangienė.

● Kostas Jurgėla with wife and daughter.

nuo 1936 iki 1951 m. vertėsi advokatūra ir buvo teismo vertėju New Yorke. Vadovavo ALT Informacijos Centrai, redagavo "Lithuanian Bulletin" ir buvo akredituotas korespondentas prie Jungtinių Tautų 1944-1951 metais. 1954 metais New Yorke Fordhamo Universitete gavo istorijos filosofijos daktaro laipsnį už disertaciją "Lithuania and United States: The Establishment of State Relations".

1951 metais buvo pakviestas vadovauti "Amerikos Balso" lietuviškajam skyriui.

Kosto Jurgėlos rašto darbai

Dr. Kostas Jurgėla yra daug rašęs periodiniuose leidiniuose, enciklopedijose ir iš-

"A. B." direktorius Kenneth B. Giddens, Jurgėlų sūnus Algis, dr. K. Jurgėla ir "A. B." Europos kalbų div. viršininkas Warren.

● At the VOA: director K. B. Giddens, K. Jurgėla and son Algis, and chief of European department, Mr. Warren.

K. ir E. Jurgėlos su sūnum Algiu ir anūku Algiu.

● Mr. and Mrs. Jurgėla with son and grandchild.

Brooklyno Teisių Kolegijoje, gaudamas teisių bakalauro ir magistro laipsnius. Tarp 1929 ir 1936 m. buvo Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke sekretorius; vėliau,

leidęs veikalų atskiromis knygomis. Yra rašęs Collier's enciklopedijai ir nemaža straipsnių lietuvių, lenkų ir ukrainiečių spaudoje bei "New York Times", "Herald Tribune" ir kituose amerikiečių laikraščiuose.

1948 m. išleista jo knyga anglų kalba "History of the Lithuanian Nation"; 1961 m. – taip pat angliškai – "Tannenberg", to mūšio 500 metų sukakties proga. 1970 metais išėjo didelis veikalas "Sukilimas Lietuvoje 1862-1864 metais". 1945 anglų kalbon išvertė ir papildė Franklino Delano Rossvelto genealogiją, Petro Klimo monografiją, "Ghillebert de Lannoy in Medieval Lithuania"; bendrai su Kaziu Geču ir Simu Sužiedėliu parašė

Interview "Amerikos Balse". — V. Sidzikauskas, dr. K. Jurgėla, Gen. kons. New Yorke J. Budrys, prel. J. Balkūnas.

● The late Lithuanian diplomats, V. Sidzikauskas and J. Budrys, during an interview at VOA conducted by K. Jurgėla. Present was also Msgr. J. Balkūnas.

"Amerikos Balso" lietuviškos tarnybos personalas 1951 m. — Iš kairės: A. Vaičiulaitis — šiuo metu einas lietuvių skyriaus vedėjo pareigas; V. Grigaitytė — pranešėja; dr. K. Jurgėla — vadovavęs AB 1951-74 m.; plk. K. Grinius — pirmosios programos komentatorius; J. Laučka — buvęs AB liet. sk. vedėjas Miunchene; dr. V. Dambrava — programų tvarkytojas

Miuncheno Radijo centre, dabar JAV Pasiuntinybėje Caracas, Venezueloje; B. Darlys — pranešėja ir sekretirė; P. Labanauskas — pirmosios liet. programos pranešėjas, dabar ispanų ir portugalų k. programų į Pietų Amerikos kraštus vyr. režisierius.

●Lithuanian Service of the Voice of America 1951.

studiją "Lithuania in Twin Teutonic Clutch".

Teko patirti, kad baigdamas tarnybą, ne-nuilstantis dzūkas triūsė ir baigia paruošti naują veikalą anglų kalba apie Lietuvos santykius su Rusija; veikalą žada išleisti Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje.

Dr. Jurgėla yra nemažai veikęs Lietuvos Vyčių organizacijoje ir 1925-29 m. laikotarpyje buvo N. Y.-N. J. valstijose organizacijos pirmininku. Be to, pirmininkavo Vytauto Didžiojo 500 metų sukakties minėjimo komiteiui. 1930 m. buvo Pasaulinės Parodos New Yorke lietuvių parado vadovas, Baltic-American Society pirmininkas. Taip pat yra pirmininkavęs ALT-ui; buvo Amerikos Lietuvių Delegacijos Baltuose Rūmuose narys 1946. 1963 m. gavo teises būti advokatu prie Aukščiausiojo Teismo Washingtone.

Dr. Kostas ir Elena Jurgėlos, abu gimę Amerikoje, anksčiau gyvenę New Yorke, dabar jau 20 metų yra įsikūrę Bethesdae (Md.), prie Washingtono. Sūnus Algis yra vedęs

Danutę Tautvilaitę, aviacijos pulk. N. Tautvilo dukterį. Duktė Elena, ištekėjusi už okeanografijos vyr. lt. St. Mangio, gyvena kurį laiką Alaskoje, dabar yra Boulder mieste (Colo.), kur yra dainavusi solo su Boulder simfonijos orkestru, pagrindinėje rolėje "Columbine" operoje, taip pat porą kartų Baltuose Rūmuose su Maryland U. Madrigals ansambliu.

Liepos 30 d. U. S. Information Agency dr. Kostui Jurgėlai įteikė Meritorious Award medalį ir atžymėjimą už 23 metus pavyzdingo darbo Lietuvių Tarnyboje.

Mielam sukaktuvininkui, nepailstančiam darbuotojui linkime geros sveikatos ir dar daug darbingų metų!

Kongreso narys Robert Hanrigan, pasakęs kalbą Vasario 16 minėjime, ir sol. Elena Jurgėlaitė-Mangis.

● Congr. Hanrahan, speaker at the February 16th, Lithuania's Independence Day, commemoration with concert soloist Mrs. Mangis (Elena) Jurgėlaitė).

Paskutinės dienos Užplyniuose buvo atrauktos, it kaitros rūku, keista nerealybė; ar gal dabar tik taip atrodė, jas prisiminus? Šeštadienį vakarop, nutilus šaudymui, moteriškos parėjo iš apkaso paupyje į virtuvę daryti vakarienės, o Pultinevičius perėjo tvartus ir pašērė gyvulius, palaidus viduje, kad degant būtų galima greitai išvaryti. Tuo tarpu kieme pasirodė storas, sušilęs žmogus. Pamatęs jį atžingsniuojantį, Pultinevičius išsižiojo iš nustebimo. Tai buvo Retikevičius, Užplynių seniūnas. Pagal visus savisaugos dėsnius, jis jau turėjo būti senai peržengęs Vokietijos sieną. Ne tik dėl to, kad buvo seniūnas, bet ir dėl to, kad kaime primygtinai kalbėta jau du ar trys metai: „Kieno valdžia bebūtų po karo, Retikevičių visvien reikės karti.“ Nuo Velykų pradėjęs džiovinoti sausinius ir sūdyti mėsą, ši vakarą jis dar buvo čia!

Kitas Pultinevičių nustebinęs dalykas buvo tai, kad per abudu seniūno skruostus garsiai riedėjo ašaros. Net pradžios mokykloje, kurią juodu sykiu lankė ir kurioje nekartą tarp savęs apsikuldavo, pastarasis jo neatšiminė verkiančio.

— Kas atsitiko, Retikevyčia? — pasiteiravo beveik net su užuojauta.

— Kas? Dar klausiat! Ar, manot, man lengva? Matomės paskutinį sykį.

Seniūnas, atseit, buvo atėjęs atsisveikinti. Nenorėjo dingti, nepasakęs kaimynams sudie. Jo akys daugiau neturėjo matyti liepų ant kalno, jo pusbačiai daugiau neturėjo grimsti Juodkelio durpžemyje. Pultinevičiui, nors neketinančiam niekur judėti iš namų, taip pat suspaudė širdį. Tik neilgam. Retikevičius buvo atėjęs ne tik atsisveikinti. Tiesa, kad tai buvo paskutinis apsilankymas, tačiau jis dar buvo oficialus apsilankymas, Retikevičius dar buvo seniūnas. Jam darėsi sunku skirtis ne su tėviške ir ne su kaimynais, o su valdžia.

Vokiečių komendantas miestelyje davęs įsakymą, kad šįvakar iš kiekvieno ūkio Užplynių kaime būtų pasiūsta po vieną vyrą su dalge rugių kirsti.

— Rugių kirst nakčia?

— Nakčia. Dieną mato rusai, gali šaudyt. Vokiečiai nori tą vietą grynai nuvalyt.

— Tai jų reikalas. O kame ta vieta?

— Čia kur nors aplinkui. Man nenorėjo sakt. Karinė paslaptis.

Pultinevičius trūktelėjo aukštyr kėlnes ir tarė draugiškai, be barnio:

— Aš negaliu suprast, Retikevyčia, ko jūs vis dar maišotės į šituos dalykus? Jums senai buvo laikas dingt.

Seniūnas neužsigavo, nė nepasipūtė nuo tokios stačios kalbos, bet, priešingai, kažkaip suminkštėjo, beveik net prasidžiugo.

— O užtai aš dar čia, kad noriu kiek galima ilgiau jus visus užstot ir gint! Dėl jūsų rizikuoju įkisti savo kailį ir pats.

— Tai dabar mane taip apginkit, kad šiąnakt iš mūsų namų nereiktų nė vienam.

— Juokaujate, Pultinevyčia. Jie turi sąrašus, suskaičiuos, žinos. Ko negalima, tai negalima.

— Vistiek neisim.

— Bijokite Dievo! Vyrus iššaudys, kaimą uždegs. Ar tai jiems pirmiena? Frontiniai juokų nesupranta. Atsimenat, ką pasakodavo rusai pabėgėliai?

Pultinevičius visa tai atsiminė labai gerai.

— Ateisit kirst ir pats?

— Ne, aš atleistas. Temstant išvažiuojam. Leidimas kišenėje, nėr ko laukt.

„Galas jau, matyt, visai arti“, pagalvojo Pultinevičius, bet tai jo nė kiek nedžiugino. Jis ištisė ranką buvusiam mokslo draugui. Seniūnas vėl paplūdo ašarose.

— Sudie, Pultinevyčia, ir dovanokite, jeigu ką...

— Sudie, sudie, Retikevyčia, nenusiminkit. Jums bus geriau, nei mum čia likusiem.

Kai šitaip visam gyvenimui atsisveikina du tame pačiame kaime gimę ir užaugę žmonės, kurie per trisdešimt ar keturiasdešimt metų beveik kasdien matėsi, šnekėjosi, juokėsi, barėsi, stengėsi atspėti vienas kito motyvus ar apskaičiuoti sekantį vienas kito žingsnį, tokia atsiskyrimo valanda yra monumentalė. Vienai trumpai akimirkai ir judviejų skruostus palytėjo vėsus istorijos padvelkimas. Pultinevičiui, taip pat apsiašarojusiam, neatėjo nė į galvą, kad vos po kelių mėnesių jiedu abu stovės šalia vienas kito eilutėje prie katilo su iš tuščių konservų dėžių padirbtais kibirėliais rankose, kad per pusę ims duonos normą ir paskui su karštais ginčais dalinsis kepaliuką, kad Pultinevičius dės visas pastangas remti Retikevičiaus kandidatūrą į bloko seniūnus ir kad kiek vėliau Pultinevičius dės visas pastangas (deja, šį kartą nesėkmingai) sukliudyti pastarojo perrinkimą. Taip pat, kad Pultinevičius net iš didžiausio apmaudo niekad neišdrįs jam priminti šio vakaro bei jo pasėkmį — ne tiek iš atlaidumo, kiek dėl to, kas paskui ištiko Rekivečiaus šeimą. Tačiau tie visi dalykai dar buvo ateityje. Dabartis buvo baimė ir ašaros. Taip jiedu ir atsisveikino.

Kai Pultinevičius papasakojo žmonai apie seniūno apsilankymą ir to apsilankymo priežastį, ji pagalvojo.

— Manai leist Alfonsą?

— Jokiu būdu! Eisiu pats.

— Nebijai, kad...

— Dabartiniu laiku toks pat pavojus namie, kaip ir ne namie. Apie slapstymąsi bėda ir pagalvot, kai už kiekvieno krūmo tupi po prūsą. Pagyvenusiam, aš manau, saugiau eiti, negu jaunam.

Jam išeinant, žmona, lyg ką nujausdama, atsisveikino. Tai Pultinevičiui sugadino ūpą: jis taip stengėsi save įtikinti, kad čia tik niekis, tik viena neišsimiegota naktis, po kurios išsimiegos diena. Kitas, dar labiau ūpą sugadinęs dalykas buvo tai, kad miestelyje juos sutalpino į sunkvežimius — į vieną vyrus, į antrą dalges, kad važiuojant pasisukimuose vieni kitiems nenusipiaustytų galvų. Atseit, vietovė buvo ne taip artima, kaip tvirtino seniūnas.

Vežė ilgai. Dengtame sunkvežimyje naktį sunku spręsti apie linkmę bei atstumą. Sukaliojosi, važiavo tai keliu, tai per laukus, klydo, teiravosi kelio, buvo dažnai sustabdomi lauko žandarų. Poroje vietų kelias buvo užgrūstas vežimais, sunkvežimiais ir motociklais — juoda, triukšminga marmalynė silpnoje, vos-ne-vos pro debesius prasisunkiančioje mėnesienoje. Juo toliau, juo tirščiau kariuomenės. Nors po paskutinio susigrūdimo kelias staiga ištuštėjo, sunkvežimis kažkodėl iš jo išsuko ir leidosi tiesiai per pievą, labai lėtai. Šoferis, užuodęs vyrus rūkant, sustabdė ir, atėjęs į užpakalį, liepė tuoj gesinti; taip pat uždraudė garsiai kalbėtis. Apylinkė čia buvo tuščia ir tyli, išskyrus tai vienur, tai kitur garsiai sukalenantį automata. Neliko jokios abejonės, kad tai jau frontas.

Sunkvežimis sustojo po medžiais už nedidelio viensėdžio klėties. Kurį laiką apie jį vaikščiota ir pusbalsiu kalbėtasi, paskui, taip pat pusbalsiu: „Alle raus, raus!“ Puskarininkis su baltai apvedžiota apikakle liepė paimiti dalges ir nuvedė per ankštą kiemėlį, išvisų pusių apstotą trobesių su atlapomis durimis ir išbyrėjusiais trobos langų stiklais, pro kuriuos buvo girdėti miegūstas svirplių smuikavimas viduje. Per išlaužtą tvorą išvedė sodan, paskui, pro aitriai kvepiančias kanapes, į daržą, už kurio bolavo sunokę, nekirsti rugiai. Debesių šydas ant mėnulio buvo tiek suplonėjęs, kad galėjai įžiūrėti kitoje rugių lauko pusėje dunksančių aukštų medžių sieną, greičiausia, kokį nors paupį. Šiuos rugius, kaip pašnibždomis paaikškino puskarininkis, jie turėjo šianakt visus nukirsti. Paskui — namo. Tai ir viskas. Tik, „um Gottes willen“, nerūkyti, nežiebt ugnies ir nekalbėti.

Rugių laukas, kiek galėjai suvokti prieblandoje, nebuvo didelis. Neramiai plakančiomis širdimis, įtempę jėgas, skubėdami, jie pradėjo pirmąjį barą. Kirtėjų buvo tiek daug, kad paskutiniam reikėjo ilgokai laukti eilės. Kai Pultinevičius galiausiai stojo į pradalgę,

priekiniai jau buvo išnykę tamsoje kur nors netoli tų medžių.

Pultinevičius tespėjo patraukti dalge tris ar keturis kartus. Ūmai jis krūptelėjo, išsitiesė ir sekančią akimirką prisigūžė visai prie žemės — tokia medžių pusėje staiga prapliupo velniava. Sukaleno automatai ir kulkos vaidžiai, sutraškėjo pavieniai šūviai, pasigirdo sprogimai. Didžiulis šviesos pluoštas, tokios stiprios, kad skaudino akis, ėmė slankioti pirmyn ir atgal ties rugių viršūnėmis. Kulkos švilpė aukštai, bet visiems atrodė, kad čia pat pro ausis. Metę dalgius, vyrai leidosi dvilinki atgal per daržą ir sustojo tik sode — ar, geriau sakant, buvo jame sustabdyti vokiečių.

Valandėlę per trenksmus ir pyškėjimą nebuvo galima nė susišnekėti. Paskui, kai šaudymas kiek aptilo, puskarininkis, vertėjaujamas kažkieno iš jaunesnių, pradėjo aiškinti:

— Į jus priešas pataikinti negali, nes upės krantas šioje pusėje yra dauba, jis aukštesnis už priešingąjį. Rusai šion pusėn dar nėra persikėlę. Jų kulkos eina aukščiau galvų — jums jokio pavojaus.

Puskarininkio įsitikinimas, kad rusai dar nebuvo persikėlę, pasirodė tik svajonė — vos užplyniečiai grįžo į rugius, slinkdami atsargiai, kad neužsistotų ant pamestų dalgių, kai į juos iš paupio pasipylė tikra kulku kruša, jau žemiau, visai pro galvas. Kažkas, pataikintas iš baimės, garsiai sucypė. Visi metėsi atgal. Pultinevičius, buvęs pačiam lauko krašte, iš tolo užuodė kanapes ir smuko tiesiai į jas. Čia jo nesiekė nė kulkos, nė prožektorius, nė vokiečių „halt, halt!“ Perbridęs kanapes, jis susidūrė su žagarų tvorele, už kurios tiesėsi krūmokšnių prižėlusi pieva.

Tai pasirodė esąs nuganytas retis su skurdžia žole ir jį palaipsniui užkariaujančiais berželiais, kurie juo toliau, juo darėsi tankesni ir aukštesni, kol galiausiai pavirto į tikrą beržynėlį. Bijodamas paklysti ir netyčiomis susidurti su fronto linija, Pultinevičius leidosi pakraščiu į vakarus, kur netrukus pasiekė prieblandoje galtonuojančią kelio juostą. Čia turėjo vėl skubiai pasitraukti už medžių, išgirdęs motorų ūžesį. Barškėdami, stenėdami, lėtai pravažiavo du smalkėmis dvokią sunkvežimiai, tie patys, kurių viename jis čia atvyko. Tai grįžo namo Užplynių vyrai. Vokiečiai, matyt, suprato, kad vistiek nieko neišeis.

— Kad tu kur! — jisai su apmaudu išspiovė burnon pakliuvusias dulkes.

Dabar teks kelis kilometrus pėstute... O, kad būt' žinojęs, jog taip lengvai paleis! Bet nieko nepadarysi. Tačiau nakčia keliauti buvo nesaugu, reikėjo laukti aušros. Pultinevičius klupščias susiieškojo samanotą vietelę po beržais ir išsitiesė, spėliodamas, kur maždaug galėtų būti. Važiavo, rodos, vis į šiaurę. Apylinkė čia pelkėta. Ir upelis. Bindokynė? Skirpstabaliai? Kokie penki ar šeši kilometrai — greičiausia, — šeši. Pusryčiais bus

Štai atėjo rudenėlis...

namie. Su šia mintimi jis ir užmigo.

Pabudęs turėjo kiek apsilvilti. Pirmiausia, buvo išsimiegojęs už visą naktį — kai išlindo iš krūmų, saulė jau stovėjo aukštai danguje. Šiuo laiku jau būtų turėjęs būti namie. Antra, sprendžiant iš toli ir plačiai prieš akis atsivėrusios apylinkės, tai buvo ne Bindokynė ir ne Skirpstabaliai. Pultinevičius jos visai nepažino. Greičiausia, čia dar niekad nebuvo buvęs. Tai nežadėjo nieko gero.

Rytuose vaizdą užstojo beržynas, o pietuose — kuplūs pakelės jovarai, bet į šiaurę kilometras po kilometro tiesėsi lyguma, o vakaruose kilo ir leidosi, kilo ir leidosi kalvos, juo toliau, juo aukštesnės ir mėlynesnės. Nė lygumoje, nė jose niekur nesimatė nė bažnyčios bokšto, nė vėjo malūno, nė žymesnio kalno ar didesnio miškelio, pagal kurį būtų galima atsekti vietovę. Be to, stovėti ir dairytis nebuvo kada — reikėjo kiek galima greičiau atsitraukti nuo fronto, kol čia dar nepradėjo dangus maišytis su žeme.

Pultinevičius leidosi toliau ta kryptimi, kuria praeitą naktį nuvažiavo sunkvežimiai. Tai vienur, tai kitur beržyne ar pievoje po medžiais riogsojo kokia nors kariška padarynė, apie kurią sukiojosi vokiečiai. Pultinevičius stengėsi į juos visai nežiūrėti, lyg tokiu

būdu liktų nepastebėtas ir pats. Tačiau niekas jo nestabdė, nė nerodė rūpesčio jo likimu. Kelias leidosi pakalnėn pro nemažą ūkį, kur Pultinevičius pirmą kartą šioje apylinkėje pamatė civilius gyventojus: dvi moterys sode kastuvais rausė duobę. Prieti ir klausinėti jis nedrįso, nes kiemas knibždėte knibždėjo vokiečiais, o vėjelis iš ten nešė garuojančios kavos kvapą. Antrą vertus, klaustis nė nereikėjo — keliu nusileidęs į pievas, Pultinevičius iš karto ir taip atpažino visą geografiją. Čia jis vieną kartą jau buvo buvęs, senai, dar jaunystėje. Ir tai buvo labai atmintinas kartas.

Prieš Pultinevičiaus akis išsiskleidė Šeimenos paupys. Upė atitekėjo per dideles pievas, visai tuščias, be medžio, krūmo ar sodybos. Matei tik žolę, vandenį ir nuožulnų, labai aukštą krantą kitoje pusėje su trimis ar keturiais šalia vienas kito smėlyje išrėžtais keliais ir viršuje pulkais į vakarus keliaujančių debesų. Pultinevičius važiavo čia per brastą anksti vieną pavasarį, prieš pat Velykas, kokią dvidešimt metų atgalios.

Tas pavasaris jam buvo labai liūdnas. Žiemą, antrus metus lankydamas mieste mokyklą, Pultinevičius beveik ištisai sirgo: pakildavo karštis, skaudėdavo galvą, o ypač

ausis, iš kurių paskui imdavo sunktis kraujas. Tėvai, galvodami, kad tai nuo mokslo, jį apie Užgavėnės parsivežė namo. Sveikata, betgi, nepasitaisė nė čia. Priedo, jį dar užpuolė keista melancholija: nors be jokios priežasties, Pultinevičius visą laiką jautėsi liūdnas ir prislėgtas. Niekas jo nedžiugino. Darbas krito iš rankų. Tai matydami, tėvai jį džnai kur nors pasiųsdavo rogėmis, nes ir kelias tą žiemą buvo ypatingai lygus ir tvirtas.

Bet atėjo pavasaris. Kai po šv. Juozapo paleido, ir pabiūro keliai, Pultinevičius ėmė, kaip gervė, nekantraukdamas laukti giedros. Ji švystelėjo tik prieš pačias Velykas. Po poros vėjuotų, saulėtų dienų visur taip pradžiūvo, kad tėvas ištraukė iš daržinės bričkutę. Bematant atsirado ir reikalas: motina, nesenai nuričiusi milą, girdėjo iš kelintos burnos, kad Gižų dvare už palyginti neaukštą kainą labai gražiai velia ir blizgina. Pultinevičius pasišovė vežti milą į Gižus.

Buvo tyli, šilta, apsiniaukusi diena, Didysis Trečiadienis. Medžiai dar juodavo, bet žemė jau kvepėjo ir vanduo buvo permainingas spalvą. Su milu Gižuose neišėjo nieko: žinios apie vėlyklą turėjo būti arba pokštas, arba nekalta paskala. Dvare tuo tarpu buvo įkurdinta dvasinė seminarija, perkraustyta iš lenkų išgrobtų Seinų (ją netrukus perkėlė į Vilkaviškį), kurios profesoriai ne tik nieko nežinojo apie milo vėlimą, bet, užimti besiantinančiomis šventėmis, jam nieko negalėjo nė patarti. Pultinevičius tada nusprendė plentų važiuoti į Vilkaviškį, kur, jo nuomone, galėjo atsirasti vėlykla, tačiau dienos dar buvo trumpa, kelias ilgas, ir jis, bijodamas susivėlinti, neprivažiavęs pasuko per Pustapėdžius namo.

Pavargusiam, neatsiekusiam tikslo, jam vėl ėmė darytis nesmagu. Pultinevičius paleido vadžias ir susitraukė ant sostelio, įsmeigęs akis į vieną tašką ties prieš jį einančio arklio ausimis. Jis pakėlė galvą tik arkliams taip sulėtinus žingsnį, kad bričkutė ėmė stoti. Priešais buvo brasta — šita pati Šeimenos brasta. Smiltys joje dar buvo šlapios ir vanduo dar pilkšvas nuo potvynio, bet pakriaušyje jau žaliavo žolė. Viskas aplinkui atrodė dar plačiau, erdviau ir tuščiau, nei dabar. Net nesibaigiančios debesų virtinės lėkė į vakarus daug didesniu greitumu.

Vos Pultinevičius apėmė akis brastą ir kriaušį, greitai bėgantį vandenį ir greitai, tik priešinga kryptimi, lekiančius debesis, kaip jis pajuto savyje kažkokią permainą. Liūdesys iš karto išnyko, nuovargis išsisklaidė, jis vėl pasijuto gyvenęs ir norįs gyventi. Pultinevičius užvažiavo į skardį švilpaukdamas, namie visus prajuokino tuo, kaip profesoriai atsisakė ką nors daryti su milu, paskui pareikalavo vakarienės, valgė, kaip per tėvo vestuves ir, anksti nuėjęs gulti, išmiegojo iki kitos dienos pietų.

Po to Pultinevičiui jau daugiau niekad

neteko keliauti šiomis vietomis. Dabar jam suspaudė širdį, ne tai iš anų laikų pasiilgimo, ne tai iš džiaugsmo, dar kartą po tiek metų pamačius vietovę, atmintiną dėl laimingo pergyvenimo. Bet šis jausmas tęsėsi neilgiau, kaip akimirka. Drauge su nemalonia mintimi, kad jeigu čia Pašeimeniai, tai jam dar lieka geri keturiolika ar penkiolika kilometrų, ūmai sudrebėjo žemė ir praplyšo dangus — arba, geriau sakant, abudu ėmė drebtį ir plyšti be jokio sustojimo.

Tai uždūdavo Stalino vargonai. Fronte prasidėjo kasdienė apyvoka. Nepaliaujas, į vieną ištisinį kurtinantį trenksmą susiliejęs griausmas, verčias drebtį žemę, žvangėti langų stiklus ir skaudžiai blaškytis širdį, turėjo su trumpomis pertraukomis tęstis visą dieną iki sutemos. Per tas pertraukas rusai, turbūt, atakuodavo. Vokiečiai, sukandę dantis, laikėsi paskutinėmis jėgomis. Vėjui vos tesuspėjus nunešti į šalį dūmus, artilerija iš naujo pradėdavo prieš minkštinimą.

Perbridęs per brastą, neatreipdamas dėmesio nė į gaivinantį Šeimenos vėsumą, ir užkopęs į skardį, Pultinevičius net krūptelėjo: visi rytai — o iš čia ta kryptimi galėjai matyti labai toli — buvo vienas ilgas, juodas dūmų debesis. Visas tas kraštas degė, drebo ir kilo su žemėmis į viršų, kai tuo tarpu čia, pas Pultinevičiaus kojas, skleidė švelnų kvepėjimą saulės sušildyti čiobreliai. Jam pasidarė šleikštu. Nuleidęs galvą pasilenkęs, leidosi bėgte žemyn. Netoliese iš pat kelio vidurio išdygo geltonas smilčių grybas; kitur, dar arčiau, pievoje pratrūko minkštos velėnos. Pultinevičius metėsi paknopstomis tiesiai per laukus. Valandėlę atsikvėpęs apkeisto ūkio patvartėje, jis tęsė kelionę į vakarus pabaliais, padaržėmis, ežiomis ir per dobilienas, kol kairėje prieš akis galiausiai iškilo Budavonės miškelio kertė. Saulė jau buvo pietuse. Dar pusė valandos, ir Pultinevičius stovėjo tuščiam Vilkaviškio vieškelyje. Iš čia net dundėjimas rytuose atrodė susilpnėjęs.

Jis atsigėrė iš upelio vandens, trumpai atsikvėpė pagriovyje, paskui tęsė kelionę vieškeliu. Frontas kažkodėl darėsi ramesnis. Dūmai dar ilgai dunksojo ties medžiais, kaip nejudas lietaus debesis, ir dar tęsėsi šaudymas, bet daugiausia tik pavieniai patrankų dūžiai, po kurių galėdavai išgirsti ir sviedinių sprogimus. Aukštai birzgėjo lėktuvas, tačiau tai buvo tik rusiškas "zakristijonas", taip pramintas dėl to, kad naktimis padangėje kabindavo plačiai apylinkę apšviečiančias "lempas". Šitokia ankstyva fronto ramybė buvo neįprastas reiškinys.

I miestelio pusės atvažiavo keletas tankų, apdulkėjusių, apneštų žemėmis, apkritusių medžių lapais ir šakelėmis. Tankistai sėdėjo išorėje, rūkydami cigaretes, prakaituoti, murzini, su iš nuovargio įdubusiais skruostais ir padidėjusiomis akimis. Žiūrėdamas į juos, Pultinevičius tik dabar atsiminė šiandien

dar nieko nevalgęs.

Pakelės ūkiuose ėmė vis dažniau rodytis kareivių. Greitai jų buvo grūste prigrūstas kiekvienas kiemas ir patobiai, kiekvienas gojelis, kiekvienas medžiais apaugęs paupys. Ties dvaru Pultinevičių sustabdė viduryje kelio pastatytas sargybinis ir parodė grįžti atgal. Kai jis peršoko griovį ir mėgino tęsti kelionę pakale, vokiečiai grasančiai riktėlėjo ir atstatė karabiną. Čia pat po medžių pas savo trobelės slenktį stovįs senis Butkiera rūkė pypkę ir su neslepjamu susidomėjimu stebėjo įvykius.

— Butkiera, ko jį čia dabartės taip ant manęs užsisėdo ir neleidžia praeit? — pasiskundė jam Pultinevičius.

Senis, kadaise tarnavęs bravore kaip statinių dirbėjas, atsargiai kandikliu parodė medžiuose pasislėpusį vakarinės saulės apšviestą miestelį ir paaikškino pusbalsiu, lyg kad neišgirstų, kam nereikia:

— Neleidžia jums, Pultinevyčia, eitie dėl to, kad tenaitės jau rusai. Jūs namuose dabartės rusai, Pultinevyčia, kaip jūs šičia ir atsiradote?

"Vai jūs grybai, grybai, jūs patieka mano..."

Praėjusiais metais “Lietuvių Dienos” buvo paskyrusios visą rugsėjo numerį (ir net padidintą! — LD Red.) Australijos lietuviams. Tai labai vertintinas žurnalo leidėjo ir redakcijos gestas. Bet tame nr. tegalėjo būti paliesta tik trijų didžiausių Australijos miestų — Sydney, Melbourne, Adelaide, — lietuvių gyvenimas ir veikla. Lietuviai betgi gyvena beveik visuose didesniuose Australijos kontinento miestuose ir miesteliuose ir jų veikla sudaro neišskiriamą dalį visų Australijoje gyvenančių lietuvių veiklos. LD žurnalo leidėjui ir redakcijai maloniai sutinkant, L.Ž.S. Sydney skyrius ryžosi papildyti pernykštį Australijos lietuviams skirtą nr., kiek įmanoma, patiekti pilnesnį Australijos lietuvių gyvenimo vaizdą.

Pasiėmęs šį uždavinį, L.Ž.S. Sydney skyrius sudarė trijų asmenų redakcinę komisiją, kuri raštais kreipėsi į ALB Krašto valdybą, į visas apylinkių valdybas ir seniūnijas ir viešais skelbimais per spaudą į visą lietuvių bendruomenę, kviesdama bendradarbiauti, patiekiant reikalingą medžiagą. Atsiliepiamas į komisijos kvietimą buvo nepaprastas: gauta tiek vertingos medžiagos, kad leidėjui ir redakcijai sutinkant, galėtų būti išplėsta į kelius LD numerius. Mes dėkojame visiems, kurie laiku atsiliėpė ir prisiuntė reikalingą medžiagą. Jei kas į kvietimą neatsiliėpė, tai jau jų pačių apsisprendimo reikalas.

L.Ž.S. Sydney skyrius reiškia nuoširdžią padėką LD leidėjui ir redakcijai už suteiktą galimybę kuo pilniau, per šio puikaus žurnalo puslapius, atskleisti Australijos lietuvių gyvenimą ir veiklą visame pasaulyje išsiblaškiusiems tautiečiams. Australijos lietuviai, nors ir negausūs skaičiumi, jungiasi į bendrą lietuvių šeimą — išlaikyti savo tautiškumą ir dirbti savo pavergtos Tėvynės labui.

AČIŪ!

AGNĖ LUKŠYTĖ
ANTANAS KRAMILIUS
ANTANAS SKIRKA

“Lietuvių Dienoms” medžiagai paruošti komisija

□ AUSTRALIJOS LIETUVIAI □

1974 m. rugsėjo mėn. LD numeris buvo numatytas skirti lietuvių gyvenimo Australijoje atžymėjimui (Vienas toks LD nr. buvo išleistas 1973 m. rugsėjo mėn.). Bet reikalinga medžiaga nebuvo gauta laiku, ir rugsėjo mėn. nr. buvo užpildytas įvairia kita medžiaga. Todėl pavėluotai gautą medžiagą LD žurnalas panaudos, pradedant šiuo numeriu, per kelius ateinančius numerius.

LEIDĖJAS

Antanas Baužė — žymus lietuvių veikėjas veteranas, atvykęs į Australiją prieš 45 metus. Buvo ilgametis anuo metu veikęsios Australijos Lietuvių Draugijos pirmininkas. Visokeriopai padėjo ir šelpė atvykstančius iš Vokietijos stovyklų lietuvių, kone kiekvieną transportą pasitikdamas uoste. Laikraščio “Mūs Pastogė” steigėjas ir leidėjas. A. L. DR-jai persiorganizavus į Australijos Lietuvių Bendruomenę, A. B. buvo pirmas Krašto vald. pirmininkas. Šiuo laiku yra A. L. B-nės Garbės Narys ir A. L. B. Sydney apyl. Garbės Teismo pirmininkas.

● Antanas Baužė, a pioneer Lithuanian in Australia for over 45 years is still with the leadership of many organizations of his fellow countrymen whom he much helped to come to Australia after WWII.

Terra Australis

(Keli Australijos gyvenimo fragmentai)

Antanas Skirka

KAI prieš daugelį metų pasiekėme tolimosios Australijos krantus, mus apėmė kažkoks ilgesys ir nerimas: pliki uolynai, nuogi, be žievės medžiai mums buvo nyki ir neįprasta kasdienybė. Mus baugino net pulkai triušių, kurie laktė po stovyklos pastatais.

Dar neatslūgus pirmiesiems išpūdžiams, dar vis stebint keistus, neįprastus gamtos prajovus, su nuostaba žvelgiant į savaip kvatojančius ir rėkiančius paukščius, staiga į mūsų baraką įpuolė vienas kaimynystėje gyvenęs lenkas, šaukdamas, kad už pastato sienos užmušęs 12 pėdų ilgio gyvatę... Mes apstulbome iš baimės ir žvelgėme vienas kitam į akis be žodžių. Vienas jugoslavas, nusijuokęs, taip mus nuramino:

— Didelių gyvačių nebijokite, jos nekanda, bet mažų saugokitės, kaip pikto velnio!

Po pirmųjų nejaukių išpūdžių, apsipratome naujoje aplinkoje. Stovykloje valgėme sočiai. Gavau lengvą darbą — stovyklos milicininku. Vieną dieną mano viršininkas pranešė, kad, esą, įvykusi vagystė ir pavogti daiktai, esą, slepiami netoliese esančioje farmoje — laukuose. Ūkis didžiulis, laukai nurudę, žemė molėta, rausva. Kažkaip nejauku net eiti visai kitokiais, nei Europoj, dirvonais. Bebrandant per kviečių ražieną, staiga užėinau ant išverstų vagose didžiulių bulvių, kurios pažaliavę, apipuvę, sugedę. Sutikę ūkio savininką, klausiamo, ar negalima jų pasirinkti, kad galėtume parsinešti stovyklon? Jis nesutiko, sakydamas:

— Negaliu, nes šias bulves jau nupirko bulvių trestas. Kadangi šiemet bulvių derlius labai geras, tai, kad nekristų kaina, trestas jas superka ir sunaikina. Už jų aparimą aš taip pat gerai atlygintas. Kai jos supus, šioj trąšioj dirvoj pasėsiu kviečius.

Įsikūrėme naujame krašte. Darbo sutartį atlikę, išsiskirstėme po visą Australiją, kur kam geriau ir patogiau. Daugumas mūsų tebedirbame fabrikuose, geležinkeliuose, ligoninėse. Kurie turėjo patyrimo ir gabumų, metėsi į prekybą. Kiti net įsteigė verslo įmones ir nevienam gerai pavyko. Čia naujas, besikuriantis kraštas, ir sugebantiems pramatyti ateitį, yra įvairiausių galimybių.

Iškart statėme namus, kokius galėjome ir sugebėjome, vėliau geresnius ir gražesnes vietovėse. Dirbome, taupėme ir mokėme

vaikus. Pradžioje pėstute, autobusu ir traukiniais vykome į darbus, vėliau, nusižiūrėję į australus, pirkome automobilius ir vienas už kitą mandresnius, vis skambesniais vardais.

Kas nežino Sydnėjaus, to didžiausio Australijos miesto! Jame gatvės liūliuoja mašinomis, kaip srovenančios upės.

Ateina vieną dieną mano kaimynas ir sako:

— Jau per dvidešimt metų gyvename Australijoje ir vistiek, pasirodo, dar gerai nemokame elgtis su vadinamais senais australais, jų dar vis nepažįstame, arba jie nenori mūsų suprasti ir pažinti. Daugeliu atvejų, atrodo, mes esame visai kitoki, nei jie.

Ir jis papasakojo nutikimą.

— Štai, prieš keletą savaitių teko man važiuoti Sydnėjūn. Žinai, judėjimas baisus, mašina prie mašinos. Stojant man prie vieno šviesų, staiga kažkieno mašina atsimušė į manąją. Išlipau ir žiūriu: mano mašinos sugrūstas užpakalis, o antrosios — visas priekis. Išlipo ir kaltininkas. Tatai buvo uniformuotas pulkininkas; jis įteikė man savo vizitinę kortelę, sakydamas: "Suremontuokite savo automobilį, o aš vėliau viską apmokėsiu." Patikėjau. Vistik kariškis, ir neprastas. Už pataisymą sumokėjau gražią sumą, gavau sąskaitą ir einu pagal kortelėje nurodytą adresą atsiimti pažadėtų pinigų. Sutiktai sekretorei paaiškinau visą reikalą, parodžiau vizitinę kortelę, ir ji, išklausiusi, nuėjo į kitą kambarį. Po kiek laiko grįžusi, man paaiškino: "Tas asmuo, kurio ieškote, yra čia, bet jis nieko nežino apie jokią automobilio katastrofą ir apie tai nenori nė kalbėti." Tiek aš ir mačiau savo pinigų.

Visur visokių yra, — pamąsčiau: yra gerų žmonių, yra ir blogų. Anot Pulgio Andriušio: "Visokių yra, visokių ir reikia. O jeigu ir nereiktų, tai kur tu juos dēsi?"

Savotiškai įdomi, išlaikanti savo tradicijas šiame krašte ir viena iš gausiausių savo skaičiumi etninė grupė yra italai. Jie garsėja čia kaip geri daržininkai, daržovių augintojai ir pardavėjai.

Ilgus metus stebėjau italą Sandro, kuris sunkiai dirbo fabrike naktinėje pamainoje. Nuolat dirbo ir antvalandžius, jei tik gaudavo. Sandro kietai taupė. Tai buvo nedidelio ūgio, tamsaus veido, garbanotais juodais plaukais vyras. Negėrė ir nerūkė, visuomet buvo varganai apsirengęs, tipiškas kalabrietis. Gyveno toje pat gatvėje prieš mane, išsinuomavęs kambarį pas kaimyną australą. Atvažiavęs į Australiją, jis, mane sutikęs, pareiškė:

— Noriu čia gyventi ir dirbti, kol sutau-pysiu 3000 svarų. Tai mano gyvenimo tikslas ir svajonė. Sutaupęs šią sumą, aš tuojau

važiuosiu į tėvynę, kurios labai ilgiuosi. Ten paliko ir mano sužadėtinė. Italijoje iškeitęs šiuos pinigus, aš gausiu tiek ir tiek milijonų lirų, o tuomet pirksiu didelį namą prie jūros, šautuvą, šunį ir apsivesiu. Man daugiau dirbti nereikės, nes pinigų mokės nuomininkai, o aš tik medžiosiu ir turėsiu dvylika vaikų.

Laikui bėgant, australiškų pinigų vertė vis pamažu krito, o vėliau, kaip žinome, pasikeitė net pačių pinigų pavadinimas. Tada Sandro nusipirko namą sekančioje gatvėje, išsikvietė savo sužadėtinę ir apsivedė. Jo Franceska buvo gana graži, rimtos laikysenos, juodais, net žibančiais plaukais, žaižaruojančiomis akimis, druckė ir truputį net aukštesnė už Sandro.

Kun. Petras Butkus, Sydnėjaus liet. kat. par. klebonas; literatas, poetas, parašęs ir išleidęs kelionių knygą "Tautų šventovėse" (1970).

● Rev. P. Butkus, rector of the Lith. Parish in Sydney, is also the author of a 1970 printed book, "The Sanctuaries of Nations."

Linksmas ir laimingas buvo Sandro ir nuolat dargavosi apie namus. Netruko nei metų po vestuvių, kai jie susilaukė sūnaus. Antriesiems baigiantis — susilaukė antro. Sandro dirbo dar daugiau. Truputį toliau nuo namų išnuomavo žemės ir augino daržoves. Grįžęs iš naktinės pamainos, truputį numigęs ir užvalgęs, skubindavo darbuotis darže. Iš daržo grįždavo į namus vakare ir, užvalgęs vėl skubėjo į darbą. Reikėjo juk išmaitinti bei aprengti keturi asmenys, o jau laukė ir penkto ateinant į šį pasaulį. Ir netrukus Sandro vėl parsivežė iš ligoninės savo Franceską su naujagime Antonetka. Linksmas ir patenkintas buvo tėvas, dar laimingesnė jo druckė žmona.

Man dirbant ligoninėje kartą policija į vaikų skyrių atvežė ir patalpino tik kelioli-

kos dienų kūdikį — našlaitę mergytę. Ji buvo išalkus, nusilpus ir maža gyvybės žymių terodė. Pasižiūrėjau į prikabinatą prie lovytės pavarde — tai buvo Sandro duktė. Po darbo grįžęs į namus, pasiteiravau kaimynų apie Sandro šeimą. Paaiškėjo tokia tragiška istorija. Jau antrą dieną, grįžus žmonai su naujagime į namus, Sandro vėl darbavosi savo darže, kur jį aplankė viena kaimynė australė ir jam taip pasiskundė: "Negaliu toliau su savo vyru gyventi ir jau pradėjau skyrybų bylą dėl tavo žmonos. Tu naktimis išeini į darbą, o mano vyras pas tavo žmoną. Žinok dabar, kad šitos mergaitės tėvas esi tikrai ne tu, bet mano nelabasis."

Sandro beklausydamas išbalo, jo lūpos virpėjo. Jis griebėsi rankomis už galvos ir surikęs "Mama mia!", viską palikęs leidosi bėgti į namus.

Po to niekas daugiau nematė Sandro ir jo žmonos Franceskos, nes kitą dieną jų namuose vyravo nejauki tylą ir tesigirdėjo tik silpnas kūdikio verksmas. Namų durys iš vidaus buvo užrakintos. Kaimynai pakvietė policiją. Viduje buvo sukrečiantis vaizdas: Sandro, jo žmona Franceska ir abu vaikai gulėjo ant grindų negyvi, išskyrus naujagimę Antonetką, kuri viena gailiai verkė mažoj lovytėj.

Pritapome išeivijoje. Australija daugeliui mūsų liko antrąja tėvyne. Kraštas turtingas, pertekęs žaliavomis, žemės ūkis našus, vi-

Sydnėjaus lietuvių kapų sekcijoje pastatyto paminklo (projektas dail. V. K. Jonyno) detalė — Rūpintojėlis; iš žalvario darė A. Plūkas.

● Detail of a monument in the Lithuanian section of the Cemetery of Sydney.

sokių mineralinių turtų nė išskaičiuoti negalima. Tačiau krašte santvarka mums neįprasta, tarsi per daug laisva, palaida, negalvojanti.

Daugelis mūsų jau pasiekė pensijos amžiaus, kiti artėja prie to, o pensijos įstatymo moralinės prasmės — vistiek negalime suvokti.

Vieną gražų savaitgalį atvyko mielų bičiulių šeima. Jie gyvena tolimoje provincijoje, tarp australų, mažame, kalnų apsuptame miestelyje. Besišnekučiuojant prasidėjo kalba apie pensijas. Čia mano bičiulis ir sako:

— Mūsų miestelio kepykloje vienodą laiką ir tą patį darbą dirbo du to paties amžiaus australai, kurie gaudavo ir tą patį atlyginimą. Vienas jų buvo vedęs, išauklėjo keletą vaikų, kurie visi, tėvų padedami, gražiai įsikūrė. Jis buvo taupus, negėrė ir nerūkė. Miestelyje turi du namus, kurių vieną išnuomoja, o banke — gražią sumą pinigų. Antras yra viengungis ir turtais nesirūpino. Baigęs darbą, kasdien sėdėjo bare ir gėrė. Savaitgalius praleisdavo šunų ir arklių lenktynėse. Jokių santaupų neturi ir visą laiką gyvena išnuomotame kambary.

Šiomet abu sulaukė 65 metų amžiaus, užbaigė darbus ir pradėjo žygius pensijai gauti. Pirmajam pensijos neduoda, nes jis savo darbštumu ir taupumu susikūrė gražų gyvenimą ir to valdžia nevertina. Kitas, kuris viską pragėrė ir pralošė, tapo, kaip geras valstybės pilietis, apdovanotas pilna pensija iki gyvos galvos.

Štai kokia "teisybė" kartais būna mūsų naujojoje žemėje — Terra Australis.

"Minties" spaustuvės Sydnėje savininkai — iš k.: Pr. Nagys, E. Nagienė ir Z. Kyzelis.

● Proprietors of the Lithuanian printing house "Mintis" in Sydney.

Sydnėje lietuviai po iškilmingų pamaldų prie R.-K. Katedros, kur buvo suteiktas Sutvirtinimo Sakramentas. Pamaldų metu giedojo "Dainos" choras. Vėduryje — J. E. kardinolas T. N. Gilroy ir lietuviai kunigai P. Martūzas ir P. Butkus.

● Cardinal T. N. Gilroy presided at the Confirmation services for Lithuanians at the Sydney Cathedral.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ PARAPIJA

Kai tik buvo paskelbta, kad Sydnėje laikomasi lietuviškos pamaldos, nežiūrint didelių nuotolių, nei transporto sunkumų, į jas vyko net tolimiausių priemiesčių bei stovyklų lietuviai.

Lietuviškos pamaldos Sydnėje buvo pradėtos kun. J. Tamulio, bet jam išvykus į JAV-bes, po jo iki šiol yra tęsiamos kun. P. Butkaus.

Camperdown — netoli Sydney Universiteto esanti kukli bažnytelė, yra neišbraukiamai įsirežusi Sydnėje lietuvių ne tik religiniame, bet ir kultūriniame gyvenime. Čia suskambėjo pirmos lietuviškos giesmės, čia gimė iki šio laiko veikiantis "Dainos" choras. Tiesa, tai nėra parapija tikrąja to žodžio prasme. Australijos vyskupai iš anksto nusistatė neleisti tautinių parapijų ir "Amerikos klaidos" nepakartoti. Tik pasakutiniu laiku jau neprotestuoja...

Lietuvio kunigas jų terminu "tautinis kape-lionas", kurio paskirtis buvo kuo greičiau savo tautiečius įjungti į vietines parapijas, lietuviams gi jis buvo "klebonu" ir nors kai kurių formalumų varžomas, galėjo atlikti visus reikiamus bažnytinius patarnavimus. Be religinio poskyrio, šios lietuviškos pamaldos iki šiol tebėra visus vietinius lietuvius apjungiančiu centru. Čia vyksta pirmosios komunijos, jungtuvės, krikštynos, ir laidotuvės, kurias užbaigiame Rookwood kapinėse, kur kun. P. Butkaus rūpesčiu buvo gauta atskira sekcija ir pastatytas dail. V. K. Jonyno projektuotas tautinių motyvų išpūdingas paminklas.

Taigi, — Sydnėje lietuvių parapija nėra nei teritorinė, nei kanoniškai tautinė, o tik tikinčiųjų lietuvių širdžių ir pamaldų pastovi jungtis. Parapija beveik kasmet gražiai ir labai gausiai pasirodo Dievo Kūno procesijoje arba dalyvavimu St. Mary's Katedroj, tuo parodydami, kad dar vis esam gyvi, nors 1949 m. vieno vyskupo buvo išsireikšta, kad po 30 metų lietuviškų pamaldų jau nereikėsia...

Pradžioje tik atvykus, tuojau po pamaldų bažnyčios patalpose ėmė organizuoti Bendruomenės apylinkės, jaunimo tautinių šokių grupės, ateitininkų, skautų, sporto organizacijos ir savaitgalio mokykla. Vėliau šias pamaldas kun. P. Butkaus iniciatyva perkėlus į lietuviams labiau centrinių priemiesčių — Lidcombe, visa "parapinė" veikla koncentruojasi čia.

Šiuo metu kun. P. Butkus jau paženklintas 60 metų amžiumi, ir lietuviškos pamaldoms jau kuris laikas talkininkauja vėlyvesnio pašaukimo Šv. Kazimiero kolegijos auklėtinis Romoj išventintas kun. P. Martūzas.

Sydnėjaus lietuvių parapija — tai mūsų religinio ir tautinio ištvėrimumo simbolis ir gyvybės dvasia.

PARAPIJOS SAVAITGALIO MOKYKLA

Vos pradėję kurtis naujame krašte, tautiškai susipratę lietuviai, o ypač turintieji vaikų, pradėjo rūpintis lietuviškos mokyklos įsteigimu. Pirmiausia šiuo reikalu susirūpino visa širdimi atsidavęs lietuvių kapelionas kun. P. Butkus. Jo ir kitų tadtiečių rūpesčiu netrukus Sydnėje dėl didelių nuotolių buvo įsteigtos net šešios savaitgalio mokyklos įvairiuose priemiesčiuose.

Metams bėgant, mokylų skaičius mažėjo, iki pagaliau liko tik viena Sydnėjaus parapijos savaitgalio mokykla. Ši visą laiką veikianti mokykla kun. P. Butkaus pastangomis buvo įkurta 1950 m. ir šiuo metu turi patalpas Lidcombe, prie St. Joachim's bažnyčios veikiančios australų katalikų pradžios mokyklos. Pamokos vyksta sekmadienių rytais prieš lietuviškas pamaldas. Mokyklos mokiniai dažnai su savo programomis pasirodo ruošiamuose tautiniuose minėjimuose ir šventėse.

Metų bėgyje mokykloje dirbo eilė žmonių. Pirmasis ir ilgiausius metus išbuvęs tėvų komiteto pirm. B. Barkus, pavyzdinčiai tvarkęs visus mokyklos reikalus. Iš mokytojų ilgiausiai išdirbo šie: kun. P. Butkus, E. Radauskienė, dabartinis mokyklos vedėjas ir mokytojas Br. Genys, G. Grybaitė, J. Lašaitienė, J. Maksvytis, A. Prižgintaitė-Spykers, T. Zakarevičienė ir A. Zubrickienė.

Sydnėjaus lietuvių gyvenime mokytojai atlieka didelės reikšmės tautinį darbą, aukodami savo trumpus laisvalaikius tam, kad užtikrintų kuo ilgesnį mūsų tautos tęstinumą už Lietuvos ribų.

Sydnėjaus lietuvių parapijos savaitgalio mokykla užbaigiant mokslo metus, su mokytojais ir mokiniais.

● The Lithuanian Weekend School of Sydney at the end of an annual school term.

DAIL. GEN. ŠILEIKAITĖ-KEPALIENĖ

Genovaitė Šileikaitė gimė 1915 m. Jos tėvai buvo ūkininkai, kilę iš Šakių, bet vėliau persikėlę į Kauną. Genės tėvelis A. Šileika žuvo kare 1916 m. (Dail. Jonas Šileika — jo pusbrolis.).

Iš mažens Genė mėgo piešti ir tam pasirodė turinti gabumų. Mokinių darbų parodose jos darbai buvo vertinami — ji yra laimėjusi aukso medalį.

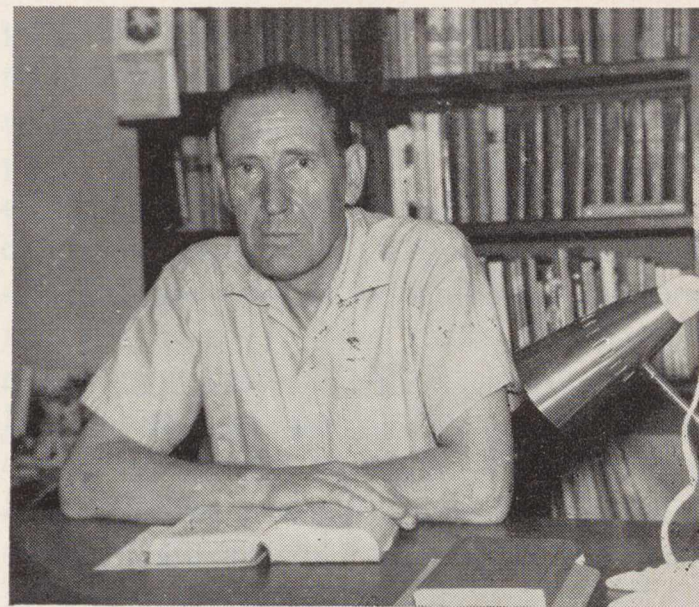
Tolimesniam žinių gilinimui lankė keramikos kursus, kuriuose dėstė Vizgirda, Mikėnas ir kt.

Įvairių vaidybinių būrelių scenines dekoracijas paruošiant Genė dirbo kartu su dailininkais M. Katiliūte ir Surkevičium.

Karo metu ir keletą metų po karo jos ryšiai su menu buvo nutrūkę. 1959 m., gyvendama Melbourne, įstojo į komercinę meno mokyklą — Art Training Institute. Studijos šiame institute ypatingai pagilino Genės žinias portretų darbams. Ji vėl pradėjo jaunystėje pamėgtą tapybą. Nesitenkino vien aliejiniais dažais: jos darbai yra iš medžio žievės, stiklo, gipso bei spalvoto smėlio.

Ji yra nutapusi kelių žymių Melbourne lietuvių visuomenininkų portretus. Užsakydami portretus, kreipiasi į ją ir australai.

Netolimoje ateityje dailininkė žada suruošti savo darbų parodą. (Agnė Lukšytė)

JUOZAS SLAVĖNAS

SKRUZDĖLIŲ KELIU

Miške, pakrantėj, saulės atkaitoj,
Prie ilgaliemenių pušų
Ir plačiašakių ažuolų
Pūpsojo kauburys —
Tai skruzdėlių pilis.
Jos paviršius nuklotas šyčkom,
Akiai gal net nepatrauklus,
Bet jei įžengt į šiuos namus —
Kiek nuostabių dalykų pamatytum:
Čia kambariai ir didžios salės
Ir labirintų rezginy,
Ten, ana, maisto sandėlys,
Gal posėdžių, žaidimų salės...
Gal sienas puošia meno kūriniai,
O lentynose sukrauti raštų rinkiniai.
O judrūs gyventojai pilies —
Kas jų jausmus, mintis atspės?
Jų džiaugsmas, skausmas ir mirtis —
Tai amžinoji paslaptis,
O širdis, jausmai, dvasia —
Tai neišskaitoma knyga.

Skruzdėms čia miela ir jauku,
Kiek darbo, rūpesčių įdėta,
Kiek prakaituota, triūsta ir budėta...
Nėra pasaulio vietos gražesnės!

Bet laimė — kaip gėlė laukų:
Ji krauna pumpurus, pražysta,
Tačiau jos žiedas greit nuvysta
Ir lieka krūva stagarų...

Ir vieną rytą, dar anksti,
Kai skruzdėlė judri, darbšti
Skubėjo į darbą — — —
Atvyko būriai kirtėjų,
Kirto medžius, pakalnėn rito,
Piaustė rąstus, krūvosna krovė,
Jaunuolius laužė, su šaknimis išrovė.
Ir vos tik po kelių dienų —
Neatpažintum jau tos vietos:
Kur būta skruzdėlių namų —
Lavonų krūvos, viskas sunaikinta...
Jokia pasaulio išmintis
Skruzdžių pilies neatstatys...

Kas gali paslaptį suprasti
Ir prigimties kelius surasti:
Žemė vėl ugdo medelius,
O skruzdės stato namelius!..

Juozas Slavėnas, teisininkas; publicistas; rašo spaudoje literatūros klausimais, beletristikos suaugusiems ir jaunimui; 1973 m. išleidęs apsakymėlių rinkinį jaunimui "Baltijos balsas".

● Juozas Slavėnas, a lawyer, publicist and litterateur. His latest collection of short stories, "Voice of the Baltic", was published in 1973.

Marija M. Mykolytė-Slavėnienė, poetė. Rašo Australijos ir Amerikos lietuvių spaudoje; redaguoja "Tėviškės Aidų" (Melbourne) savaitraščio mėnesinį priedą "Moterų pasaulyje". 1973

MARIJA M. SLAVĖNIENĖ

PARYČIO PALYTĖJIMAS

Juntu Tavo švelnumą,
Tavo jauną gyvybę be kūno,
Tavo kvėpavimo drėgmę,
Tavyje slepiamą saulę.

Man dar nerūpi diena.
Nerūpi jos darbai.
Mano kojos — dar karalienės
patalo lepume.
Jos dar ne vergės dienos.
Ir mano rankos —
sugludę miegančios princesės
baltuose neriniuos.

O Paryty! O Šilkarūbi!
Po Tavo pilku apsiaustu
Saulėtekio širdis.
Jo klostėse
miega žiedai ir plaštakės.
Balandžiai sugludę
Tavo delnuose.

Eini negirdimai
savo pilkarūky absiauste.
Finį padangiu skliautais ir žeme.
Viena po kitos
jau gesini danguos žvakeles,
mėlynus bei rausvus kilimus
tiesi artėjančiai Aušrai.

Atėjo valanda, Paryty,
atgniaužti Tavo delnus,
paleisti balandžius virš namų,
atskleisti
lelijų vainiklapius baltus,
prižadinti
plaštakes ir paukščius.

Keliasi Saulė iš mėlyno jūros patalo.
Saulę turi pasveikinti
linksma rytas ir žiedai.
Saulėi reikia vaikų juoko,
paukščių čiulbėjimo,
žmogaus maldos.

Mano mintys dar švelnios ir giedrios,
kaip kūdikio šypsena.
Mano mintys —
dar skaidrus pavasario upelis.
Jos — skaidrus tavo, Paryty, kūrinys.

Išėjau prisiglaust
prie juodojo kipariso,
pamot pilkaakiui Paryčiui.

Štai ištiesta Tvėrėjo ranka:
pirmiausia buvo sukurtas Saulėtekis. —
Kyla jo džiugios ugnys. —

m. išleido poezijos rinkinį "Nežinomi keleiviai".
Sydnėjaus liet. literatų būrelio pirmininkė.

● Mrs. Maria M. Slavėnas is a poetess, a contributor to Lithuanian periodicals in Australia and America, and the co-editor of "Echoes of the Homeland" in Melbourne. In 1973 she published a book of poetry, "Unknown Travelers".

Antanas Skirka

TU MAN KAIP SAPNAS...

Šiąnakt mačiau tave sapne,
Ir tu kaip sapnas man esi.
Tavęs ilgios, tave šaukiu,
Svajone mano tu šviesi!

Gegužio miglos supo žemę
Ir skendo toliuose laukai.
Lakštingalos daina virpėjo,
Žydėjo obelys baltai.

Tu kaip svajonė, tu kaip fėja,
Atėjai sodo takeliu.
Lakštingalos daina nutilo,
Buvai gražiausia iš gėlių.

Kalbėjai tyliai ir šypsojais.
Mėnulis švietė tarp gėlių.
Sakei: "Tik lauki, aš sugrįšiu,
Sodams pražydytus, takeliu..."

Ir nuėjai tu kaip svajonė.
Tu man gražiausia iš visų.
Tavęs ilgios, o tu negrįžti,
Lapeliai krinta nuo žiedų...

Vis laukiu aš tavęs sugrįžtant,
Sodams pražydytus, takeliu.
Tu man kaip sapnas, o jaunyste!
Ar tu žinai, kaip aš myliu?!

Sydnėjaus Lietuvių Literatų Būrelis vienos po pietės metu M. ir J. Slavėnų sodelyje.

Sėdi iš kairės: viešnia (pavardė nežinoma), poetė Aldona Prižgintaitė, rašytoja Agnė Lukšytė, A. Gasiūnienė; stovi: poetas A. Gasiūnas, poetė Marija Mykolytė-Slavėnienė, būrelio vadovė, A. Skirka, literatas J. Slavėnas.

● A group of Lithuanian writers in Australia are hosted in Sydney by their colleagues, Mr. and Mrs. J. Slavėnas.

Kanados Windsoro mergaičių kvartetas "Aušra" koncertuoja Argentinoje

Kvarteto mergaitės Argentinon atvyko rugpiūčio 13 — nuoširdus sutikimas aerodrome, sveikinimai, vaišės, susipažinimas su Buenos Aires miestu ir lietuviais, pasilinksminimas su vietos lietuvių jaunimu, pamaldos parapijos bažnyčioje, apžiūrėjimas lietuvių muziejaus, susipažinimas su vietos lietuvių veikėjais, visa tai — lyg ir įžanga į jaunų viešnių koncertą, kuris sutraukė daug lietuvių.

"Aušros" mergaičių kvartetą sudaro: Dana Kozulytė, Rūta Čerškutė, Aldona Tautkevičiūtė, Nijolė Giedriūnaitė ir akordeonistė Kristina Puidaitė; jų vadovė Valė Tautkevičienė.

Rugpiūčio 18 d., sekmadienį Susivienijimo Lietuvių Argentinoje salėje įvyko mergaičių kvarteto "Aušros" koncertas. Skaitlinga publika labai nuoširdžiai priėmė jaunas dainininkes, nesisigailėdami karščiausiu plovimu.

Publikai nepalaujamai plojant, kvartetas dar ir dar padainavo linksmų, graudžių, pilnų tėvynės ilgesio ir meilės dainelių, mikliai pritariant kvarteto akordeonistei.

Antroje konkreto dalyje pasirodė Argentinos lietuvių kolonijos kvartetas "Aitvarai". Publika ir juos maloniai sutiko ir gausiais plojimais padėdėjo jų dainavimą.

Trečioje dalyje vėl pasirodė viešnios, negailėdamos nuoširdaus jausmo, kuriuo užkrėtė visus susirinkusius. Pabaigoje abu kvartetai padainavo bendrai — ir vėl naujienei publikai.

Po koncerto ėjo kalbos, sveikinimai, padėkos žodžiai, dovanos: visoms dainininkėms po odini rankinuką, matės gėrimui komplektai; vadovei kristalinė vaza ir paveikslas; nuo jaunimo dovanas iškė Kestutis Mikalonis, o Juozas Šušis padovanojo visas su savo naujai išleistu eilėraščių rinkiniu "Ilgesio giesmės". Piaunant tortą,

Buenos Aires ALOS tarybos pirm. Aleks. A. Mičiudas įteikia dovaną "Aušros" kvarteto vadovei Valei Tautkevičienei. Foto A. Kirstuko

● "Aušra" quartet in Buenos Aires is presented with a souvenir by the Lith. Community.

"Aušros" kvartetas ir Buenos Aires trio "Aitvarai". Foto Kirstukas

● "Aušra" quarter and "Aitvarai" trio of Buenos Aires.

sugiedota "Ilgiausių metų".

Rugpiūčio 20 kvartetas išvyko į Urugvajų, kur taip pat lietuviams suteikė daug džiaugsmo.

Trūksta žodžių išreikšti padėkai Kanados lietuvaiteis, už jų malonų apsilankymą ir mūsų gyvenimo praskaidrinimą. (J. Š.)

"Aušros" kvarteto akordeonistė K. Puidaitė.

● K. Puidaitė, the accordeonist of the "Aušra" quartet.

PER MOKSLĄ Į ŠVIESESNĘ ATEITĮ

Dr. Vida Tamašauskaitė, Eugenijos ir Vytauto Tamašauskų duktė, gimusi 1949 m. Venezueloje, Maracay mieste, šiais metais baigė UCV universitetą Caracas mieste ir kovo 29 iškilmingo akto metu gavo un-to Aula Magna patalpose gavo odontologijos mokslų dr. laipsnį.

Vidą graduacijos metu sveikino odont. fak. dekanas, nes iš 120 diplomantų-čių ji tebuvo tik viena lietuvaitė.

● V. Tamašauskaitė, a young Lithuanian born in Venezuela, receives her Doctor Dentistry degree after graduating from the University of Caracas (March 28th).

DR. VYTAUTAS DAMBRAVA IŠVYKO IŠ ARGENTINOS

Dr. V. Dambrava su šeima į Argentiną atvyko 1971 m. rugsėjo 13 ir čia dirbo JAV Ambasadoje. Greitu laiku jis pats, jo žmona Aldona ir sūnus Gintaras įsijungė į lietuvių veiklą ir Buenos Aires lietuviams buvo labai didelė parama: skaitė paskaitas, dalyvavo minėjimų programose. Jis taip pat rėmė lietuviškąją vietos spaudą ne tik rašydamas, bet ir prisidėdamas materialiai — kelis kartus buvo "Laiko" garbės leidytojas. Vieną "Laiko" numerį skyrė specialiai jaunimui.

Dr. V. Dambrava JAV valdžios parėdymu skiriamas į JAV ambasadą Venecueloje. Neteikimas veiklaus patrioto yra didelis smūgis Buenos Aires lietuviams, kurie ilgai jaus tą trūkumą. Su liūdesiu ir gilia padėka organizacijos ir pavieniai asmenys išvykstančių Dambravų šeimai surengė net keletą atsisveikinimų: susivienijimas, B. ir J. Šiušių šeima, ALOS taryba ir kiti. ALOS parengime parapijos salėje dalyvavo virš 250 esmenų. Buvo pietūs, oficialioji dalis ir meninė programa. Kalbėjo ir įteikė dovanų, padėkos raštų, gėlių beveik visos lietuvių organizacijos nuo senelių prieglaudos iki jaunimo. Lenkų kultūros dr. jos pirm. ir "Głos Polski" redaktorius, latvių atstovas taip pat prisidėjo prie linkėjimų išvykstančiam. "Ilgesio giesmių" autorius J. Šiušis savo kalboje pastebėjo, kad jo vienas eilėraščių knygoje dedikuotas Ponai Aldonai Dambravienei, o J. Masaitytė padėkavo savo parašytą eilėraštį. Kalbėjo kun. J. Petraitis, L. Sankevičius, A. Mičiudai, R. Stalioraitis, inž. J. Gaidamauskas, Gudelevičius, Čikstas, N. Zavickaitė, Z. Juknevičius, ir kt.

Po jautrių atsisveikinimo kalbų žodį tarė dr. V. Dambrava, dėkodamas už nuoširdumą ir geriausius linkėjimus.

Meninėje dalyje M. Zavickienė padainavo keletą dainų, jai akomponavo duktė N. Zavickaitė.

J. Š.

Dovanų įteikimas išvykstantiems iš Argentinos dr. Vytautui ir Aldonai Dambravams.

Buvo įteikta "Vytis" ir pergamentas su dalyvių parašais.

Iš kairės: Ona Kairelienė, "Laiko" red., kun. J. Petraitis, parapijos klebonas, ALOST pirm.

A. Mičiudai, SLA c. pirm. R. Stalioraitis, Juozas Šiušis, dr. Vytautas ir Aldona Dambravai.

Foto A. Kirstukas

● Mr. and Mrs. V. Dambrava receive a souvenir on leaving Argentine, the symbolic Lithuanian "Knight".

A. PAGRAMANTIS

ANT BENDRO ARUODO

Pralobusio tautiečio išpažintinis monologas

Į bendrą aruodą mes dedam po centą,
Į bendrą aruodą — tik putas nuo puodo...
Iš bendro aruodo ne vien tik procentą,
Mes visa sau semiam iš bendro aruodo:

Ir tai, ką sudėjo artojai senoliai,
Ir tai, ką jų ainiai — tėvynei svajotai...
Aruode tik partijų lieka uknoliai,
Kur sunešė šūkais ura-patriotai.

Į bendrą aruodą — gyvybę ir kraują
Audringai aukojam, deja, tik ne savo,
Už bendrą idėją mes draugą nukaujam,
Rinkimuos kuris ne už mus pabalsavo...

Į mano — į bendrą, iš mano — iš bendro...
Ir toks išsivysto bendrybių veikimas,
Kad vienas koks krienas tegu tik pabando
Ne mano pūst dūda, nors ji ir užkimus!

Į bendrą aruodą mes dedam po centą,
Į savo aruodą — mes tūkstančius dedam...
Kitaip ir poetai ant svieto gyventų,
Jei mus apgiedotų garbės serenadom.

Žinomo tautiečio

EX LIBRIS

Atsisveikinimas su dr. V. Dambrava J. ir B. Šiušių namuose liepos 7 d. Kairė: Aldona Dambraviene, dr. Dambrava, A. Jasuitis, SLA centro pirm. R. Stalioraitis, Makarevičius; stovi: J. Šiušis ir Bronė Šiušienė-Lukoševičiūtė.

● A farewell party to Mr. and Mrs. Dambrava: he was leaving for his new U. S. diplomatic post (July 7, 1974).

Foto Kirstuko

Dainava, žiūrint nuo Rambyno kalno, kuris projektuojamas padaryti Kryžių kalnu.

Čia š. m. rugp. 4-11 d. vyko LFB studijų ir poilsio savaitė, kurią suorganizavo LFB pirm. L. Valiukas iš Los Angeles; iš čia dar dalyvavo A. Raulinaitis, dr. Z. Brinkis, trys Kojeliai — Juozas, Linas ir Daina ir poetas Bern. Brazdžionis, koncertinėje dalyje paskaitęs savo poezijos.

Foto J. Urbonas

● Camp Dainava (ca 60 miles from Detroit, Mich) was the site of a Week of Studies organized August 4-11th by the Lithuanian Friends of the Lithuanian Front, Los Angeles, Calif.

VIENA POILSIO IR STUDIJŲ SAVAITĖ DAINAVOJE

Šių metų tradicinė Fronto Bičiulių poilsio ir studijų savaitė savo dalyviams patiekė plačią, turiningą, įdomią ir raktualią paskaitų, pokalbių ir diskusijų programą. Joje pranešėjais buvo pakviesti įvairaus amžiaus, skirtingų pasaulėžiūrų asmenys, veiklą ir pasižymėję politinėje, visuomeninėje bei kultūrinėje srityse. Programoje buvo 7 pranešimai bei paskaitos ir tiek pat simpoziumų, kuriuose dalyvavo po 4-5 pranešėjus su moderatorium. Po visų pranešimų (Fronto sąjūdžio ateities, bendruomenės darbų ir idėjų, jaunimo, Lietuvos laisvinimo klausimai, jaunuomenės paruošimo visuomeninei veiklai etc.) kritiškais bei konstruktyvinėmis pastabomis auditorija gausiai jungėsi į bendrą ir nuoširdų reikalų sprendimą. Daug vietos užimtų išvardinti vi-

sus simpoziumų pranešėjus, bet vien paminėjus pavardes asmenų, kaip S. Barzdukas, dr. A. Klimas, kun. K. Pugevičius, A. Kairys, dr. H. Brazaitis, V. Kamantas, B. Raugas, R. Kudukis, A. Rukšėnas, R. Žymantaitė, J. Kojelis, A. Raulinaitis, dr. Z. Brinkis, pats organizatorius L. Valiukas... — rodo diskusijų skalės platumą ir sprendimų pajėgumą.

Visą programą vainikavo puikus meno vakaras, kurio programą atliko sol. G. Čapkauskienė ir rašytojai Bern. Brazdžionis, A. Baronas ir V. Volertas. Į vakarą atsilankė ne tik savaitės dalyviai, bet iš aplinkinių ir iš toliau.

Net 3 simpoziumai, kurių pranešėjais buvo jaunimas, rodo ateinančią naują gaivią lietuviškos veiklos bangą.

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitės dalyviai vieno simpoziumo metu. Pirmoje eilėje matyti (iš kairės): sol. G. Čapkauskienė, St. Barzdukas, L. Valiukas, poetas Bern. Brazdžionis.

Sol. G. Čapkauskienė, Bern. Brazdžionis, V. Volertas ir A. Baronas atliko savaitgalį vykusio koncerto programą.

● During a Symposium of the Week of Studies at Camp Dainava.

Lietuvių Fronto Bičiulių poilsio ir studijų savaitės simpoziumo "Jaunimo paruošimas Lietuvos laisvinimo darbui". Pranešėjai (iš kairės): Leonardas Valiukas, moderatorius, Linas Kojelis, M. Eivaitė, L. Sidrys, D. Kojelytė, A. Razma, jr., S. Kuprys.

● Friends of the Lithuanian Front discussed the role of Lithuanian Youth Activities during this summer's Week of Studies in Camp Dainava.

LFB poilsio ir studijų savaitėje frontininkų darbuotojų grupė (iš kairės): L. Valiukas programos organizatorius ir vedėjas, B. Raugas, J. Žilionis, kun. K. Pukevičius, Juozas Brazaitis, A. Raulinaitis, J. Mikonis, J. Kojelis, dr. A. Klimas, dr. Č. Kūras, V. Palūnas.

● Some of the organizers, speakers and guests of the Week of Studies at Camp Dainava (Michigan).

Iš pasaulio per gamtą į Emaus

Poetė Danguolė Sadūnaitė savo poezijoje ieško buitės už savęs ir už savo vidaus išgyvenimų. Naujas jos rinkinys "Pakeliui į Emaus" nurodo tą buitį, į kurią ji orientuojasi. Jos poezijoje iškyla ne tik to pasaulio ieškojimas, bet ir poetės troškimas išbėgti iš jo ir rasti prigludusią Emaus.

Tarp Sadūnaitės jautrių ir švelnių eilučių iškyla tokia pat švelni ir atjaučianti paties poeto žmogiška prigimtis, kuri šio gyvenimo realybėje ir tos realybės įvairiose apraiškose negali pritapti. Dėl to iš kiekvienos jos poezijos eilutės ir matyti tas nuo realaus gyvenimo pabėgimo noras ir stengimasis. Pabėgimo vaizduose Sadūnaitė naudoja, kaip išreiškimo priemonę, pačią gamtą, simbolizuojančią paprastą, bet gilias mintis. Ji eina per jūrą, per miškus, per laukus, saulės patekėjimus ir saulėleidžius ir per juos poetė žvelgia į tą savo pasirinktą buitį: "Siela iš-eina į lietu ir negrįžta"; "miškas yra sielos slėptuvė"... Sadūnaitė tuos gamtos reiškinius jungia į beveik kiekvieną savo eilėrštį. Skaitytojas, susipažinęs su Sadūnaitės metaforomis, pradėjęs skaityti jo kūrinį, gali jausti visą to kūrinio foną iki galo. Davusi gamtos objektam atitinkamą paskirtį ir nekeisdama jos, autorė pripratina skaitytoją prie labai apibūdintos kūrybinės skalės.

Gamta Sadūnaitėi turi dvasinės funkcijos. Gamtos padedama ji eina prie aukščiausios dvasinės esmės — Dievo. Rodosi, kad jos kūrybinis tikslas šiame rinkiny yra susivienijimas su gamta, o per gamtą susivienijimas su Dievu.

Sadūnaitės kūrybinė stiprybė glūdi ne jos aforizmuose, ne tai, kad ji pasirinko gamtos kelią ieškant Dievo, bet kad ji paprastais žodžiais sugeba duoti toną, kuris pažadina nuotaiką ir verčia gėrėtis jos kūrybiniu žodžiu. Jos eilėraščiai daugumoje yra tarsi malda: "Dieve, Tu mane prikėl per mylinčią draugo širdį..."

Sadūnaitės poetinis tonas yra labai charakteringas savo išraiškumu, laipsningumu. Jis turi tam tikrą jėgą pagreitinti ir įtempti vaizduotę iki pat eilėraščio kulminacijos taško:

"Už ankstyvą kėlimąsi. / Už rankas pertemptas. / Už sunkėjantį žingsnį / už tamsą —
Už vieną ir kitą smūgį / (Juk taip norėjai — / Save mummyse atpažinti.) / Vakare — / džiaugsmo / grūdais / atpili." (p. 76)

Kartais Sadūnaitės metaforos yra

labai stiprios savo paprastume, bet gaila, kad jų per mažai. Kai kurios metaforos jau yra girdėtos; bendrai, autorės poezijoje jaučiama stipri transcendentalistų poezijos įtaka.

Eilutės kaip "Naktis užkrinta ant pečių, kaip minkšta skara" (51 p.) arba "Jūra išvyniota, kaip mėlynas rankšluostis" (10 p.) iššaukia asociaciją Walt Whitmano poezijos eilučių; ypač "Pieva — Dievo nosinė".

Nežiūrint nelygiai išlaikyto Sadūnaitės eilėraščių charakterio, jos poezija užangažuoja skaitytoją giliu paprastumu. Manytume, kad jeigu autorė pasistengtų paieškoti gilesnės, daugiau intelektu paremtos formos, jos poezijai suteiktų dar didesnės vertės.

Aušra Gilytė-Karkienė

Nauji leidiniai

Atsiųsta paminėti

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. 7 Kronikos, išleistos pavergetoje Lietuvoje 1972-3 m. Religinis ir tautinių įvykių, teismų, kratų, suėmimų dokumentas. Čia perspausdinta knygos formate. P. Jurkaus iliustruota. Su įžanginiu žodžiu. 336 psl. Kaina \$2.50, kietais viršeliais \$3.50. Išleidimą finansavo prel. J. A. Karalius.

Gaunama leidykloje: L. K. Religinės šalpos rėmėjai, 6825 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629 ir pas platintojus.

Kazimieras Barauskas, **Prisikėlimas žmonės.** Straipsniai religinėmis temomis. Spaudė ir platina "Draugas". Aplankas K. Veselkos. 224 psl. Kaina \$4.00.

Scenos menininkai, susitikę Clevelande, iš kairės: pianistas V. Puškorius, sol. A. Simonaitytė, pianistas V. Smetona, sol. A. Pakalniškytė.

Foto V. Bacevičius

● The National memorial Day program in Cleveland on Sept. 8th gathered Lithuanian artist performers from distant communities.

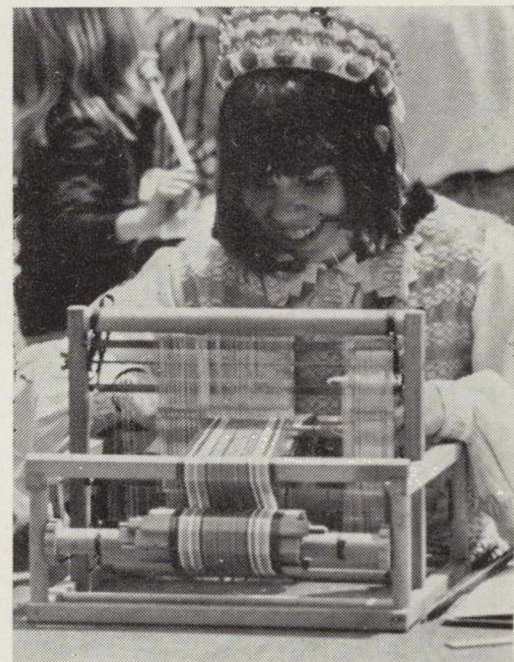
Nerimantas Radžius Baltimorės miesto lietuvių festivalyje aiškina, kaip jis audžia tautines juostas.

LIETUVIŲ FESTIVALIS BALTIMORĖS MIESTE

Jau antri metai kaip įvairios Baltimorėje gyvenančios tautybės, remiamos ir skatinamos miesto savi-

Ona Karalienė verpia siūlus rateliu (kalvaratu) Baltimorės lietuvių festivalyje.

Elena Okaitė linksmai audžia tautinę juostą mažomis, bet tikromis staklėmis Baltimorės miesto lietuvių festivalyje.

valdybės, rengia savo festivalius vasaros metu, beveik kas savaitgalis. Šiemet lietuvių festivalis įvyko gegužės 25-26 dienomis.

Festivalis pasisekė puikiai. 10 lietuviškų organizacijų ir 5 privati asmenys paruošė 30 įdomių stalų su lietuviškais gintarais, drožiniais, audiniais, paveikslais, istorinėmis fotografijomis, žemėlapiams, lietuviškom angl kalba knygoms ir lietuviškais valgiais bei gėrimais lankytojams atsigaivinti ir pasistiprinti. O lankytojų buvo daug. Be didelės daugybės amerikiečių, atsilankė ir žymių miesto pareigūnų, kaip miesto meras, Donald Schaefer, miesto tarybos pirm. Orłinski, Marylando kongresmanai, o iš lietuvių veikėjų — JAV LB c. v. pirm. J. Gaila, šv. Alfonsi liet. par. kun. A. Dranginis ir LB Baltimorės apyl. pirm., J. Šilgalis.

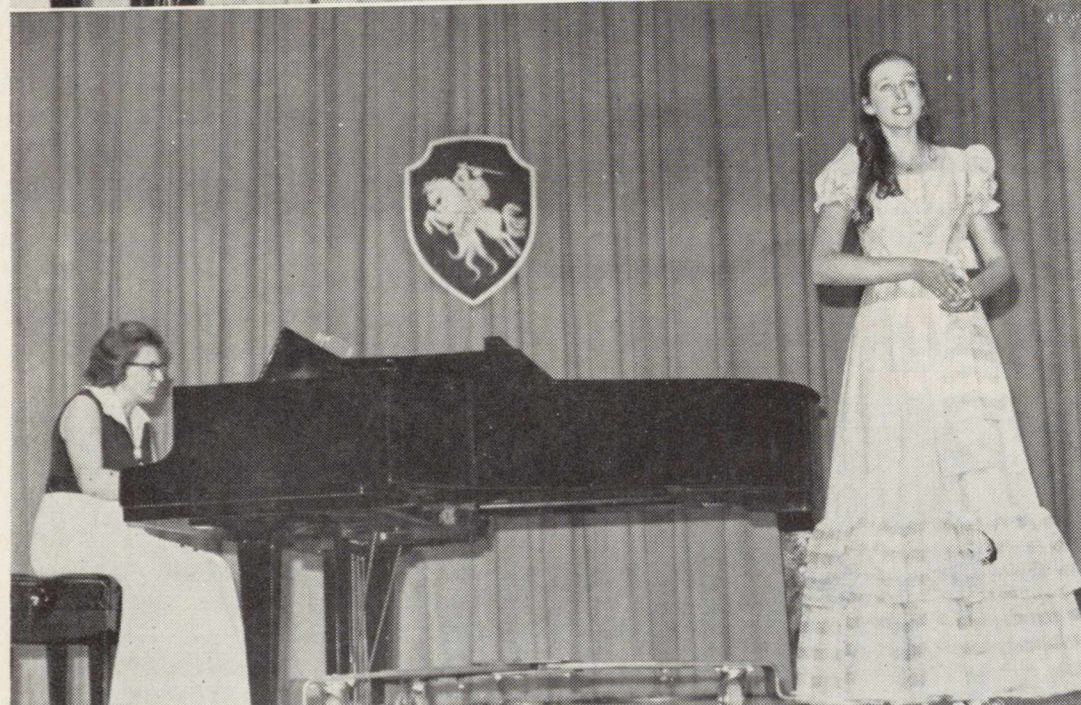
Lankytojus gražiai linksmino visos trys Baltimorės liet. tautinių šokių grupės Malūnas, Kalvelis ir Raitelis, ir taip pat vyrų choras Daina.

Festivalį suorganizavo trijų asmenų komitetas: Kęstutis Česonis, Elena Okienė ir Algis Grintelis, padedami būrio padėjėjų ir talkininkų. (A. Ginterėlis)

KONCERTAI

Solistė Janina Čekanauskienė ir pianistė Raimonda Apeikytė atlieka programą Los Angeles parapijos salėje prez. A. Smetonos 100 metų gimimo sukakties minėjime 1974 m. rugsėjo 8 d. Foto L. Kantas

● Soloist J. Čekanauskienė and pianist R. Apeikytė contribute to the concert part of President A. Smetona's 100th birthday commemoration in Los Angeles (Sept 8th).

Solistas Antanas Pavasaris iš Los Angeles, Calif., atlieka programą Tautos šventės minėjime Clevelande 1974 m. rugsėjo 8 d. Foto V. Bacevičius

● Soloist A. Pavasaris of Los Angeles also performed at the National memorial Day program in Cleveland.

Solistė Anita Pakalniškytė iš Hamiltono dainuoja Clevelande Tautos šventės programoje. Akomponuoja pianistė G. Karsokienė.

Foto V. Bacevičius

● A. Pakalniškytė, from Hamilton, was guest performer at Lithuanian National memorial Day program in Cleveland, Ohio.

Los Angeles menininkai, kurie atliks kompozitoės Giedros Gudauskienės kūrinius Chicaguje š. m. spalio mėn.: sol. R. Dabšys, pian. R. Apeikytė, komp. Giedra Gudauskienė, sol. B. Dabšienė.

● Composer G. Gudauskienė among the Los Angeles soloists and pianist who will be performing her compositions in Chicago in October.

UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, Inc.

2606 WEST 63 RD STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60629

Telephone: 312 776-7582

BALFAS

HONORARY PRESIDENT

Rt. Rev. Dr. J. Končius

PRESIDENT

Mrs. Mary P. Rudis

VICE PRESIDENTS

Rev. Ansas Trakis
Rev. Anthony Zakarauskas
Algirdas Pužauskas
Mrs. Aldona Daukus

GENERAL SECRETARY

Jonas Jasaitis

TREASURER

Kostas Cepaitis

FINANCIAL SECRETARY

Kazys Kasakaitis

BOARD OF DIRECTORS

Vladas Selenis, Chairman
Feliksas Andriūnas
Dr. Vitoldas Balčiūnas
Miss Vita Baleišis
Adolfas Baliūnas
Rev. A. Baltrushunas
Mrs. Dalia Bobelis
Kostas Cepaitis
Dr. Zenonas Danilevičius
Mrs. Aldona Daukus
Albinas Dzirvonas
Kazys Gaižutis
Mrs. Janina Gerdvilas
Kostas Januška
Jonas Jasaitis
Mrs. Ona Jokubaitis
Antanas Kareiva
Kazys Kasakaitis
Vytautas Kasniūnas
Andrius Keturakis
Juozas Mackevičius
Dr. Balys Matulionis
Mrs. Elizabeth Paurazas
Vladas Pažiūra
Algirdas Pužauskas
Mrs. Mary P. Rudis
Felix Serečikas
Rev. Stasys Santaras
Rev. Ansas Trakis
Mrs. Ona Zailskas
Rev. A. Zakarauskas
Vitalis Zukauskas

Lietuvių Dienų Leidėjui
ir Redakcijai
4364 Sunset Blvd.,
Hollywood, Calif. 90029

1974 m. liepos mėn. 24 d.

Didžiai Gerbiamieji:

Žurnalo Lietuvių Dienų birželio mėn. numerio paskyrimas Balfui yra ne tik priminimas 30-ties metų Balfo veiklos sukakties, bet ir didelis iššūkas šiandieninei Balfo veiklai. Tikiu, kad ne vienas Lietuvių Dienų skaitytojas perskaitęs šį žurnalo numerį prisimins, kad dar yra paramos reikalingų ir veikia organizacija, kuri jais rūpinasi.

Už Jūsų nuolatinę paramą Balfui ir ypatinai už birželio mėn. Lietuvių Dienų numerį Tamstai, Pone Leidėjau, ir Redaktoriams Balfo centro valdybos vardu, reiškiu nuoširdžią padėką.

Su pagarba

Jonas Jasaitis
Jonas Jasaitis
Gen. sekretorius

REGISTERED WITH ADVISORY COMMITTEE ON VOLUNTARY FOREIGN AID OF THE UNITED STATES GOVERNMENT
MEMBER OF AMERICAN COUNCIL OF VOLUNTARY AGENCIES FOR FOREIGN SERVICE, Inc.
All Contributions Are Deductible For Income Tax Purposes

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

OCTOBER

1974

The 25th anniversary of the Los Angeles Youth Ensemble was celebrated at the World Palladium in Hollywood on June 30th with a gala performance at which guest dancers participated also from distant Chicago, Detroit and San Francisco.

Los Angeles LB Jaunimo Ansamblio 25 metų jubiliejinė tautinių šokių ir dainų šventės Hollywood Palladiumo, skelbimo ir šokėjų foto montažas.

Šventė įvyko birželio 30 d.

Šventėje dalyvavo Los Angeles Jaunimo Ansamblis, Čikagos grupė "Grandis", Detroito "Šilainės" šokėjai ir San Francisco "Vakarų vaikai".

Foto L. Kantas

Inspiring Results

.... The Lithuanian Folk Dance and Song Gala Festival that took place at the World Palladium in Hollywood on June 30th is already a thing of the past. Yet for us, the spectators, teachers and performers, both elderly or young, it has left behind inspiring impressions that will be indelible and has shown results that are well worth evaluating.

Understandably, for the young performers had voluntarily to dedicate much of themselves to keep their customs and traditions creatively

alive and going. Whereas the elderly, who were just as enthusiastic a quarter of a century ago, now have taken over the responsibilities and risk of production and reproduction — and this in the face of much growing skepticism and adverse propaganda. We had tuned our hearts to our endeavors, we, disregarded the difficulties and with hard work and good faith we have achieved success.

Thus the artistic Lithuanians of Los Angeles
Continued on next page

"Amerikos Balso" Latvių Tarnybos virš. pavad. A. Lauberts, Lietuvių Tarnybos ved. dr. Kostas Jurgėla, Estų Tarnybos ved. Jan Kitzberg, jų išleistuvėse Washington'e 1974 m. birželio 22 d.

● Heads of the three Baltic sectors of the Voice of America at a farewell party in Washington, on June 22nd.

REFLECTIONS

By Alė Rūta

Author: famous Lithuanian novelist, former editor of "Lith. Days"

One is surprised, and happy...

No matter how distantly dissociated, an event will touch you as a brush of a bird flying by...

Dreams are awakened, a yearning comes into existence. One is again expectant, of a brighter future, of a freedom to create.

Events which are capable of accomplishing this are the outcome of activities which were nurtured with love and are diffused with a soul content of its folk.

Where love is integrated for both your fellow human beings and is dedicated to your undertaking such creativity cannot but prevail even when it meets with obstacles or occasionally succumbs to inadequacies.

All this comes to mind reflecting on the appearance of the Lithuanian Youth during the 25th Anniversary Folk Dance, Song Festival in Los Angeles.

Mrs. Ona Razutis, teacher and the main organizer of this enterprise, has stirred a breeze, and with the able assistance of Lithuanian colleagues from other cities, with their youth contributors as well as with the sponsoring leader-

ship of the Lithuanian American Community at large — we witness the erection of a monument of Lithuanian love in the hearts of many.

How joyful to follow the dancers in national costume, from the tiniest tots to the overzealous young girls who could not withhold a nudge to their "male" partners if they committed a false step.

It was indeed a joy to notice the reflections of pride on the faces of parents and grand-parents recognizing their young following ably the paths that were set a score of years ago by the elders.

May these youngest performers of that extremely hot summer day in Los Angeles be rewarded with a similar pride and compensation with time to come.

May the words come true of the song written for the occasion by the Lithuanian poet for youth Vytė Nemunėlis, and sung to the music of our distinguished composer Bronius Budriūnas:

We are singing, we are dancing, for our country's proud history, we are growing up to bring her freedom's banner for her glory.

Jubiliejinės Los Angeles Jaunimo Ansamblio šventės programai pasibai-gus. — Iš k.: San Francisco grupės "Vakarų vaikai" vad. Danutė Janutienė, komp. Giedra Gudauskienė, komp. Br. Budriūnas, Ansamblio šventės vadovė Ona Razutienė, mokyt. Danutė Razutytė.

● L. to r.: Composers Giedra Gudauskienė and Bronius Budriūnas, Ona Razutienė and her assisting daughter Danguolė Razutytė.

INSPIRING RESULTS

Continued from page 19

again demonstrated on the 25th anniversary of their existence here the value of their creative contributions which is much needed for their own spiritual unity too. They can now aspire to another spectacular presentation of their talents after a further lapse of 5 years again.

Since this year's appearance was a joint endeavor, aided by Lithuanian youth and their artistic leaders from Chicago, Detroit and San Francisco... it is up to any of these or other communities to come along with Lithuanian Youth Festivals even more frequently.

Ona Razutienė

Los Angeles Jaunimo Ansamblio jub. šventės vadovė Ona Razutienė (vid.) su Chicagos "Grandies" grupės vadove Smieliauskienė ir Detroito "Šilainės" grupės vadove G. Gobiene.

Fito L. Kantas

● Ona Razutienė (center), leader of the Los Angeles Lithuanian Youth Ensemble of Folk Song and Dance, is flanked by Mrs. Smieliauskas, left, of Chicago's "Grandis", and Mrs. Gobis, Detroit's "Šilainė".

LIFE IS GOING TO THE DOGS

From the novel "Artist's Wife" by Juozas Tininis

(Continued)

CHAPTER 23

—Moir, it's Sunday. How about going with me to the Cathedral?

The baby had just been fed, and I was holding him in my arms. He was getting to be a fat little cherub.

She shook her head.

— No, I find it dull there. You go by yourself.

I was not surprised, said nothing. I had been asking her every Sunday for a long time to accompany me to Mass. I could hardly force her. So, as usual, I went alone, and prayed to God that my dear wife would be persuaded to sanctify our marriage by agreeing to a ceremony at my Church. I was deeply troubled that she wouldn't do this for me. Since I had been in Australia, I had been practicing my faith religiously, except for going to Confession. I would have to tell the priest that I was living with a woman without the blessing of the Church, and he of course would demand that I separate from her. I could not break up our happy little family, although I knew I was living in sin.

After Mass that day, I walked to the park and sat down by the circular Archibald Fountain. The place was crowded with people in a holiday mood. Apollo, Diana, and Theseus were gazing down at me, beneath their feet the little golden fish were swimming lazily about. The spouts of water were making their usual musical sounds, but I didn't hear them as I sat down on the brim of the fountain. Instead my ears carried to my heart earlier recollections of the whispering of waves of rye when light breezes are caressing them; of the chirping of a lark as it darts up high into the sunlit heavens, singing its shrill welcome song to approaching spring. I heard the violin-like melody of the cricket on a dark evening in May, in my father's orchard.

Alas, how far behind I had left my native country!

A tremendous melancholy overwhelmed me as I sat and listened to the echoes of my far-away homeland, reverberating in the fountain music, yet failing to give me comfort.

I sat there a long time, then started listening to the cooing of the doves who with their plaintive cries appeared to be consoling me when at times they would halt their strut and turning upon me seemed to enquire about the cause of my desolation. I sat there until

at last the heavy sound of the Cathedral bell called the people to the next Mass. Then I walked slowly to the tramcar.

At home I found Moira asleep, a smile upon her beautiful face. When a woman smiles in her sleep, I have heard, it means she is dreaming and shouldn't be awakened, or she might be upset. So I let her sleep and went into the kitchen, to cook some macaroni, my favorite dish. Suddenly the baby started crying, and Moira awakened and soothed him with some milk. Then she came into the kitchen.

— Algis, — she said, — I dreamt that I won a lot of money at the races by placing three pounds on Lightning. Next Saturday we must go to the Hippodrome. I know we will win. My dream was so clear. Mother will come and watch the baby for us.

I was rather skeptic about this.

— You better go by yourself, if you wish to. I don't believe in dreams anymore than I believe in horse racing.

All that week, I could see that Moira was in the sway of her passion. Her lips kept saying, "Lightning, Lightning."

On Saturday, the long-awaited day, she went alone, after asking me in vain once more to accompany her. I did wish her luck, though, that her chosen horse come in first. Another thing that was worrying me throughout the afternoon as I watched the baby, however, was that I felt sure Henry Bell would be there, since he was well already, and thus they would meet. He was a steady customer of the Hippodrome.

And so I was baby-sitting, trying to keep the child quiet whenever he burst into tears. Family life can be prosaic...

...I find myself thinking about Leonia all of a sudden. I am re-examining my life now and the face of my dead sweetheart appears in my mind. It will not go away. I have locked up in a metal box her picture which used to stand on my bedside table prior to my marriage. Now I want to take it out after two years and look at it once more. As soon as the child was sleeping, I tiptoed into the bedroom, unlocked the secretly hidden box, and gazed longingly at the fine, subtle features of a Lithuanian face. As I gazed, it seemed that her lips were moving: "Are you happy with your Australian wife, Algis? Fi-

nally I put the picture back into the box and locked it firmly, then hid the box again in the bottom of my suitcase.

Hours later, upon my wife's return, I greeted her cheerfully, "How much did you win, Moira?", even though her sad expression already told me that her dream had not come true.

— Well, I guess I chose the wrong horse again, — she answered. — Next time we might try dog races. Maybe luck will be better there.

— How foolish you are, Moira. I'll not go there either.

— Why? — You should adapt to local customs.

— The company of dogs is not to my taste.

Moira was getting irritated now:

— You Europeans, all you know is to criticize everything. Don't you like anything here?

— Of course I do, I replied. — I like your clear skies, your golden beaches, your museums and libraries, your exotic flora and your milk-shake bars.

— Well, — she said, — as in many a country, horse races and dog races are part of Australian culture, too.

I went on to argue that it was simply a plot to get her money, but she countered that it was merely entertainment to keep life from being dull. I stopped the argument finally, because it might otherwise get us into a quarrel.

Next Saturday Moira was off to the races again, this time to the dog track. She spent every spare minute during the week studying the dogs and their records. She finally placed her hopes on two dogs named Ray and Wind. I gave her, most unwillingly, ten pounds sterling to bet with. "Algis," she said, just before leaving. "say a prayer that my dogs win".

I merely said, "Good luck to you, Moira. I won't pray to my God, but may Fortuna the goddess of fortune smile upon you and Diana add speed to the legs of your chosen dogs."

She looked up in surprise.

— Diana, who is she? Is she a saint I never heard of?

— No, — I laughed, — she is a Greek goddess of hunt. Don't you remember I showed you her statue at Archibald Fountain?

— Oh, now I remember. I'd rather have a good Catholic saint on my side. Who is the patron saint of dogs? Isn't St. Bernard for dogs?

I laughed out loud.

— No, hardly. I think it is St. Rocque.

Just before she left, the baby awoke, and Moira rushed in to

comfort him. "Don't cry, little Bobby" she cooed, "don't cry". He didn't stop. She needed to hurry and left the child to my care.

"For heaven's sake stop crying, Arūnas. Be quiet." I met with no success either. Arūnas kept crying for quite a time after Moira left, despite everything I could do for him. Finally, exhausted from sobbing, he fell asleep. I went quietly into the parlor, my ears craving for music of another kind. Turning on the radio brought forth a soothing female voice singing operatic arias. Seductive Carmen! Unhappy Madame Butterfly! Ariadne! Violetta, torn between love and death! The voice brought them all back to me. As the last beautiful strains of the voice faded, I picked up a volume of Aistis' poetry "The Burnt-Out Eyes of the Chimera," which brought back to me another past, one likewise as beautiful.

As time was slowly drawing on my mood was suddenly shattered by the noise of the front door opening and the loud, excited voice of my wife:

— I won, I won! Falcon brought me luck! Too bad you weren't with me. The Goddess Fortuna might have smiled upon you, too.

— How much did you win?

— Eleven pounds sterling.

— How much did you lose?

— Only ten. And Ray and Wind almost won the first race.

— So, you've only gained one pound.

— Still I have won. How much is not important. I had such a good time at the races. And you should have seen those dogs! They ran like the wind. When the race was over, they were so exhausted their tongues were hanging out. I felt sorry for them.

Shocked I answered:

— I pity much more the people who waste their time and money on these things instead of more worthy causes.

— Algis, she said, — you are talking nonsense. Only people of low culture despise racing.

— Not quite so. Don't you know of any better thing than the passion of gambling?

— You don't understand me, Algis, — Moira replied. — I don't go to the races just to win money. I like being there. I find it pleasant.

From this day, it seemed that a wall had come up between my wife and me, invisible but strong. We no longer could talk together as one.

From the Lithuanian
translated

by A. Milukas

Administracija rašo —

“Lietuvių Dienų” metiniame piknike

rugsėjo 15 d. mūsų rėmėjams dovanų traukime dovanas laimėjo:

I. Dr. A. Laucis, Mt. Olive, Ill. — Spalvotą TV aparatą;

II. Bronė Čižikas, Chicago, Ill. — dail. T. Tamošaitienės paveikslą;

III. Alf. Tumas, Reseda, Calif. — dail. S. Rauberto paveikslą.

Plokšteles laimėjo: Pr. Alšėnas, E. Čižauskienė, A. Gustaitis, V. Plopyš, J. Vitėnas.

Dovanų knygomis gavo: Pintveris, J. Dalbokas, Art. Andriulis, Im. Congr. seselės, C. Tozzi, J. Gedminas, J. Bičiūnienė, B. Adamson.

Specialias dovanas — A. Telyčėno aukotą peilių setą laimėjo A. Vaičiulaitis, o J. Gliados leidinį “Simas” — A. Vokietaitis.

Dovanų traukimo komisiją sudarė: B. Mackiala, pirm., D. Barauskaitė, sekr., dovanas traukė sesutės čekanauskaitės.

Šia proga noriu labai nuoširdžiai padėkoti už paramą žurnalui, išigijant lot. bilietėlių ir visiems pasidarbavusiems pikniko metu.

Prisiuntusiųjų laimėjimų knygelės ir aukas sąrašą spausdiname atskirai LD žurnale.

LD žurnalo leidėjas

SKAITYTOJAI, PARĖMĘ “LIETUVIŲ DIENAS”, ĮSIGYDAMI LAIMĖJIMŲ BILJETĖLIŲ IR ATSIŪSDAMI AUKŲ:

CALIFORNIA —

B. Adamson, V. Adomaitis, Mr. A. brose, V. Andrašiūnienė, A. Andriulis, J. Andrius, R. Aras, L. Bagdonas, A. Bajalienė, A. Bajoras, J. Baltrėnas, M. Barauskas, I. Bartkus, V. Bartkus, Dr. B. Barviks, A., S. Brazauskas, J. Bričkus, V. Budrys,

MARY HAMROCK

PIERCE — HAMROCK

MORTUARY

921 Venice Blvd.

Los Angeles, Calif.

Phone: Richmond 9-6091

Clem's Polskie Deli

* Specializing in home made Fresh & Smoked Polish Sausage, fancy groceries and choice meats.
* Featuring Imported Krakaus Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new

BAKERY-KITCHEN

IT's CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

J., E. Butkus, J. Butkus, R. A. Bužėnas, J. Čekanauskas, V. Čekanauskas, M. Čėsna, D. Čibas, A. Cinikas, A. Dabšys, J. Dalbokas, S. Damulis, E. Datis, K. Deltuva, Dr. M. Devenis, C. Dubickas, S. Duda, J. Dzenkaitis, Platte of Hollywood, S. Fledzinskas, V. Foch, J. Gajauskas, P. Galuman, A. Galdikas, A. Gauer, P. P. Gauronskas, A. Gedminas, J. Genis, Br. Gieda, B. Glazė, J. Gliuda, C. J. Gordon, Z. R. Griganavičius, J. Grikiavičius, Alg. Gustaitis, T. Ivanauskienė, B. Janulis, L. Jasiukonis P. Jasiukonis, V. Jasiukonis, A. V. Jonynas, V. Juodeika, J. Jurgilas, MD, R. Jurkūnienė, V. Karosas, D. Kaškelienė, V. Kazakevičius, K. Kulikauskas, I. Kirk, A. Kūš, Kontrimas, A. Kontvis, F. Korkusas, Mr. and Mrs. Z. Koronkevičius, A. Kupinskas, J. Kupionis, S., J. Kvečas, A. Leknius, St. Liseckas, A. Logucki, O. Macėnienė, P. Malzinskas, A. Markevičius, A., M. Maskoliūnas, A. Mažeika, Ign. Medziukas, D. Mekišius, O. Merkys, J. Miliūnas, H. Misiūnas, J. Mitchell, Dr., Mrs. Monstavičius, Br. Morkis, L. Nefas, B. Nurmsen, L. Oksas, Kun. A. Olšauskas, Rev. Theo Palis, Rev. V. Palubinskas, P., G. Pamataitis, A. C. Pautienius, V. Pažiūra, S. Petravičius, J. Petrikas, J. Petronis, Pintveris, Br. Pošius, J. Prakapas, A. Pranyš, K. Prišmantas, V. Prižgintas, M. Protkiel, J. Račius, G. Radvenis, J. Ramonis, P. Ratkelienė, O. Razutienė, L. Reivydas, jr., J. Rimša, Royal Liquor or Vista, Ch. Ruseckas, A. Sabaliauskas, E. Sabalis, A. Sajus, R., P. Sakas, D. Šatas, J. Salys, P. J. Samocka, V. Šaras, A. Schultz, E. Sepikas, S. Shepetyš, I. Simokas, Vl. Šimoliūnas, M. Sumantas, A. Šlupas, J., A. Sprein, B. Stark, I. Steinle, A. Sukys, P. Sušinskas, J. Šlapeitytė, J. Švaistas, C. Taberski, J. Tamas, A. L. Telyčėnas, J., E. Truškauskas, Alf. Tumas, J. Uždavins, D. Vailokaitis, P. Valentin, F. Valiuskis, K. P. Varis, E. Veimeris, J. Venckus, V. P. Vidugiris, E. Vilimienė, M. Vyšniauskas, J. M. Walent, A. D. Yuknis, A. S. Yuskis, L. Zale, L. Zaikienė, A. Aathus, J. Žemaitaitis, O. Žukas, F. Žukauskas.

ILLINOIS —

A. Baronas, J. Bičiūnas, E. Bikinas, V. V. Brizgys, A. Buntinas, J. Breivė, Yolanta, B. Čižikas, A. Cerskus, MD, Evans Funeral Home, Dargis, Frank's, V. Girdauskas, Rev. F. Gureckas, L. Jakubauskas, B. Jablonskis, K. Juknelis, Dr. B. A. Kasakaitis, W. J. Klemka, J. Kanišauskas, B. Latoza, C. A. Laucius, A. Laucis, MD, Lithuanus Foundation, M. Mėlienė, C. Modestas, C. Oksas...

(Daugiau kitame nr.)

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of August 12, 1970; Section 3685, Title 39, United States Code).

1. Title of publication. LIETUVIŲ DIENOS / LITHUANIAN DAYS.
2. Date of filing, 9. 12.74.
3. Frequency of issue. Monthly except July and August.
4. Location of known office of publication. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, California 90029
5. Location of the headquarters or gen-

eral business offices of the publishers (Not printers) 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, 90029.

6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor.

Publisher Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504.

Editor Mrs. Dalila Mackiala, 1955 Monon Street, Los Angeles, Calif. 90027.

Managing editor Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Dr., Burbank, Calif. 91504

7. Owner (if owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual, must be given.) Anthony F. Skirius, 949 E. Amherst Drive, Burbank, Calif. 91504.

8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities (If there are none, so state). None.

9. For optional completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.121, Postal Service Manual)

39 U. S. C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the reduced postage rates presently authorized by 39 U. S. C. 3626.

(Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner) [Signed] A. F. Skirius, publisher and owner.

10. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.122, Postal Manual) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes.

☐ Have not changed during preceding 12 months.

☐ Have changed during preceding 12 months.

(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement).

11. Extent and nature of circulation.

A. Total no. copies printed (Net press run). Average copies each issue during preceding 12 months. — 2150. Single issue nearest to filing date. — 2100.

B. Paid circulation. 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales. Average no. copies. — 90. Single issue. — 85 2. Mail subscriptions — Average no. — 1850; Single issue... — 1800.

C. Total paid circulation. Average. — 1940; single issue... — 1885.

D. Free distribution by mail, carrier or other means. 1. Samples, complimentary and other free copies. Average no. — 95; Single issue — 90.

2. Copies distributed to news agents, but not sold — None.

E. Total distribution (sum of C and D) — Average no. 2035; Single issue... — 1975.

F. Office use, left-over, unaccounted, spoiled after printing. — Average no... — 115; Single issue... — 125.

G. Total (Sum of E & F — should equal net press run in A). — Average no. — 2150; Single issue... — 2100.

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

(Signature of editor, publisher, business manager or owner).

Anthony F. Skirius
Publisher

PS Form 3526 July 1971

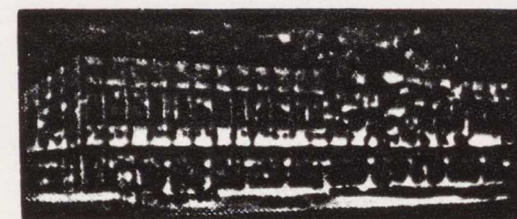
DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO
SĄKAITAS

TAIP

TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GALITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA... TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE ČEKĮ DABAR.

7 1/4% UŽ TERMINUOTUS
CERTIFIKATŲ
INDĖLIUS

Dividendas išmokamas kas mėnuo
TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
\$20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A. and Canada, Europa, Germany, Austria. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Enig Hair, Root growth, Splitting ends, Strength and restoring NATURAL HAIR COLOR.

Using JIB you will never be bald or grey. 100% Guaranteed.
Listed in Druggist Red-Blue Book.
JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16 week supply \$6.00. Money Order, P. P., Send today —

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill.
60650

CRANE SAVINGS &

LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

LITHUANIAN DAYS, NOVEMBER, 1974

AR TURITE ŠIUOS LEIDINIUS?

LITHUANIA Land of Heroes. Country, People, History, Language. Lithuania's Fight Against the Kremlin Rule. Soviet Genocidal Practices in Lithuania. Prepared and edited by Leonard Valiukas. Lithuanian Days Publishers, 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif. 98 p. Part II — Illustrations, 96 p. Price: \$4.75.

Mūsų knygyne galite gauti daugelį kitų naujaujų leidinių:

M. Gimbutienė, **BALTS**. \$8.50

Dr. J. Končius, **Vytautas the Great**

Minkštais viršeliais \$3, kietais \$4

Anglų-lietuvių k. žodynas. \$8.00

Lietuvių-anglų k. žodynas \$6.00

Rašykite

Lithuanian Days Publishers

4364 Sunset Blvd., Hollywood, Ca.

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm. ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Draugas', 'Marginiai', 'Terra' Gifts
International.

Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa"
St. Anthony's Parish Library.

Kenosha, Wis. — B. Juška.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".

Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.

Melbourne - St. Kilda — N. Butkūnas

Sydney — Kun. P. Butkus.

Glen Osmond, S. A. — E. Reisonienė.

Mirren, S. A. — J. Rupinskas.

Italijoje

Roma — Mnsgr. V. Mincevičius.

Kanadoje

London, Ont. — A. Puteris

Toronto, Ont. — V. Aušrosas, A. Kuolas,
P. Misevičius.

Montreal, Que. — P. Rudinskas, (Parish
Library)

Sudbury, Ont. — Kun. A. Sabas.

Skolingiems mūsų prenumeratoriams primename, kad prenumeratorios skolos sunkina žurnalo leidimą.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

**KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS
LITHUANIAN MELODIES**

Stotis KTYM, banga 1460 AM

Valdybos pirm. VI. Gily, 1256 Mariposa
St., Glendale, Calif. 91205; tel. 241-1466
Izd. Jz. Mitkus, 2610 Griffith Pk. Blvd.,
Los Angeles, Calif. 90039; tel. 662-6591.
Programų vyr. red. St. Pautienienė, 841
Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403,
tel. 828-3779.

Baltimore, Md.

"RADIO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadeniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WBAL 97,9 mgcl.
Programos vedėjai: **Albertas Juškus**,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515

Kęstutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

**Lietuvių Radijo valanda
LAISVĖS VARPAS**

Sekmadeniais 11 — 12 val. priešpie.
AM 1430 klc iš WWEL radijo stoties
Medford-Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentinos Minkų, gir-
dima sekmadeniais 1 val. — 1 val. 30 m
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdūtės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

**SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
7 programos savaitėje**

Pirmad. ir penktad. — 11 val. ryte;
šeštad. ir sekmad. 8:30 — 9:30 ryte
Visos programos iš WOPA 1490 klc A. M.
Programos vedėja **Aldona Daukus-Barkus**.
Transliuojama iš nuosavos studijos.
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEmlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.
Isteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.
Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro
(išskyrus šeštadienius ir sekmadenius)
Programos vedėjas **Petras Petrutis**.
Transliuojama iš nuosavos studijos
2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian

Produced by **Anthony J. RUDIS**

Listener Participation Program

PHONE 445-6842 and ask a question

Saturday 8 p. m. to 9 p. m.

WXRT-FM 93.1 MHz.

Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa

TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc..

Vedėjas **Juozas Stempužis**.

4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121

Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc

Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare

Vedėjas — **Ralph Valatka**

Telefonas: 537-5550.

17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219

Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.

Sekmadeniais 8:25 — 9:05 val. ryto

Išlaiko Radijo Klubas.

Klubo pirm. — **Kazys Gogelis**.

13436 Garfield Ave., Detroit, Mich. 48239

Telefonas: 535-6683

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vltm. liet. kultūrinė valandėlė
WYST FM AM 840

Kiekv. sekmadienį 4:15 — 5:15 val. p. p.

Programos vedėjas **A. Dragūnevičius**.

273 Victoria Rr., Hartford, Conn.

Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda

girdima kiekv. šeštad. 4 — 5 val. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.

Direktorius **Jokubas J. Stukas**,

1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.

Vedėjas **J. J. Stukas**.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį

nuo 9 iki 10 val. ryto

iš WHBI stoties 105.9 FM banga.

Adresas: **Romas Kezys**, 62-15 69 place,

Middle Village, N.Y. 11379.

Telefonas: TW 4-1288.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.

Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.

Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-

ka, muzika ir skelbimai.

Programas tvarko ir praveda

redakcinis kolektyvas.

Rašyti: "Bendruomenės Balsas"

1203 Green St., Phila., Pa. 19123.

Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.

Sekmadeniais 12 val. — 1 val. p. p.

Programos vedėjai:

Povilas ir Gertruda Dargiai.

Visais reikalais kreiptis:

2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15214

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadeniais 6 val. popiet.

per WCMF-FM, 96,5 mc.

Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.

Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580
Wilkins St., (14621); A. Cieminis, vicep.,

R. Kiršteinis, sek. 229 Nester St. (14621);

V. Žmuidzinis, izd., L. Laukaitienė, narė.

Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A

Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziako

nas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinis, Br. Krokys

V. ir B. Litvinai, J. Šipaila, D. Šturilienė

V. Žmuidzinis.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.

Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00

Programos vedėjas ir direktorius

John D. Adams (Adomaitis).

5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708

Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v

CFMB stotis — Banga 1410.

Programos vedėjas **L. Stankevičius**.

1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada

Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

7 radijo programos savaitėje

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio

4 — 5 val. p. p.

Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.

Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.

Visos programos transliuojamos iš

Toronto stoties CHIN, banga 101 FM

Programos vedėjas **Jonas R. Simanavičius**

175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.

Telefonas: 534-1274.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min

iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laiku.

41,15 ir 50,34 metru bangomis.

Vedėjas **Dr. J. Gailius**.

Circonvallazione NOMENTANA 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.

Sekmad. rytais 10:30-11:00 Lietuvos laiku

ir kiekv. vakarą 20:15-20:30 Lietuvos laik.

Bangos 31, 25, 19 ir 196 metrus.

Vedėjas **Kun. Dr. V. Kaziūnas**.

Adresas: Sezione Lituana, Stazione Radio

CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Isteigta 1966

WCIU - TV Channel 26

Sekmadeniais 8:30

5845 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636

Tel. (312) 778-2100

Tollus šlutas, vald. pirm.

